

مذهب مسیحی یا اخراج از مملکت محیر خواهند کرد آنوقت چه میکنند؟ به که ملتیب میشوید؟ ای امان ای امان

ای آقایان - دعوی انقلاب و اعتدال این سیدها را جلوگیری نمیکند دسته بندی مشروطه و مستبده شما را محافظت نماید، خراب کردن ادارات و مداخله در ادای جزئی مالیات بعضی زیاد کردن ثروت شما خانه و هتق و دین شما را به عواقب کفر میسازد و در وادیهای ذلت و اسارت منتشر و مدموم میسازد، یا لاجب تصور این حالات متناقضه چه قدر قابل است که انسان را در يك تخیر عمیق انداخته او را با يك مدت خیلی کوتاهی مبهوت نماید، کسیکه در مقابل ادای يك وجه جزئی که اعانه به بیت المال مسلمین است و مصرف آنرا هم باو نشان میدهند و صرف خود او میشود فریادهای او دینا و اسلاما (و در حقیقه واپولا) ی او بلند میشود، چه طور تمام هتق و سرمایه خودش را با کمال میل به دشمنهای خودش تقدیم کرده اقتدار آنها را بر دشمنی و خانه خرابی خود زیاد تر میکند - آخ از جهالت

ای ایرانیان غیور ای مسلمانان که درد دین دارید و اطاعت اوامر حجج اسلام را میخواهند، آنها استعمال امتعه روس را با منفور ترین وجهی دشمن میدارند، و آت را مساوی با محاربه صاحب شریعت مطهره دانسته اند چرا امتثال نمیکند؟ چرا امتعه نجسه روس را که دشمن حقیقی اسلام است ترك نمینمایند؟ چرا منسوجات اصفهان یزد کرمان کاشان خراسان را که بطهارت آنها یقین دارید و دوام آنها را از پارچه های نجس دشمن خودتان زیاد تر میدانید ول کرده اید؟ میترسید منفعت به برادران اسلامیان برسد؟ میترسید استیلائی کفار تمام شود؟ میترسید ثروت مملکت اسلامی زیاد تر شود، میترسید برادران فقیرتان به نان برسند؟ یا مقلب القلوب و الابصار چه میشود کرد؟ چه میشود گفت؟ آقایان محترم، مرحمت بفرمائید قدری تأمل

بکنند با این حالات حاضره و تاختهای متکافره آیا ممکن است که ملت ما باقی ماند؟ آیا ممکن است که دین ما عزت ما استقلال ما همه چیز ما محفوظ بماند، خیر، ابد... لغت ابدی اختلاف و غضب و خصومت مقدس شارع اسلام را آیا میتوانیم سکه پیش خر نکنیم و این دو چیز را مخصوص خودمان قرار ندهیم؟ بلی، آخرین چاره ما بهترین وسیله عجات ما، ترك استعمال امتعه نجسه روس است، ای مسلمانان به ارواح مقدسه تمام انبیاء و اولیاء امروز استعمال امتعه روس صدمه رساندن باسلام است، خدا و یغیبر و ائمه و تمام انبیاء دشمن میداوند کسی که بدنش را به لباس و سایر چیزهای دیگر روس آورد کند، هر عاقل دین داری خریدن اجناس روس را امروز بالاترین خیانت به دین و وطن میداند دیگر شما مختارید - حالا با بلند ترین صداهای خود فریاد کرده میگوییم، ای برادران اسلامی وطن من اسلام در خطر است وطن در خطر عظیم است غافل نشوید، خواب نروید، که بیدار میشوید و قتیکه منضوب خدا و تمام اولیاء و انبیاء باشید

نجف اشرف سید عبدالرسول یزدی

اعلام

شخصی که خبر صحیح بدهد که منجر به دستگیری شخص یا اشخاصی گردد که نوت ده رویه که نمره های ذیل درج است جعل نموده هزار رویه انعام باو داده خواهد - نمره نوت های جعلی که همه تاریخ ۱۲ می ۱۹۰۳ عیسوی را دارد اینست -

1. P. A/63	31594	} Variants of P. A. 63 Series
2. R. A/72	40350	
3. V. A/17	51341	
4. V. A/21	66218	
5. V. A/35	49408	

يك هزار رویه دیگر علاوه بر آنچه بالا ذکر شده انعام داده خواهد شد اگر کسی خبری برساند که منجر به دست آوردن اصل آن (قالب پلیت) ما که از روی آن این نوت های جعلی چاپ شده است گردد

اف. ال. هلیدی کلاسکف

کشنر پلیس ۲۸ نومبر سنه ۱۹۱۰

(قیمت اشتراك)	ولا حق اخذ ابره بدون قبض ندارند و تاواقي كه (مشتركين را قبض مخصوص سال هيجدهم دست نيابند) (دوا نشان برى شناخته ميشود)	(جبل المتين كلكه)
(سالانه — شش ماهه)	(نامه مقدمه)	(مديكل كالج اصريت نمبر ۴)
(هند و برمه)		HABLUL MATIN OFFICE 4, MEDICAL COLLEGE STREET CALCUTTA
(۱۲ رويه — ۷ رويه)		(كلية امور اداره با)
(ايران و افغانستان)		(مدير كل مؤيد الاسلام است)
(۲۰ قران — ۲۵ قران)		(هر دوشنبه طبع)
(عمانی و مصر)		(وسه شنبه توزيع ميشود)
(۳ مجیدی — ۵ مجیدی)		(يوه دوشنبه)
(اروپا و چين)		(۱۶ ذالحجه ۱۳۲۸ هجرى)
(۳۰ فرک — ۱۶ فرانک)	(سنه ۱۳۱۱)	(مصادف با)
(روس و ترکستان)	(مراسلات خصوصى بدون امضای)	(۱۹ دسمبر ۱۹۱۰ ميلادى)
(۱۰ منات — ۶ منات)	(معروف اداره درج ميشود)	

المتين

والا حضرت اقدس ميرزا ابوالقاسم خان ناصرالملک نائب السلطه
(دوات عايله ايرن ادام الله شوکته العايله)

نخستين فديه مشروطيت اسلام اوين ديپلمات ايران يگاه فيلسوف بزرگ واقف به مقتضيات عصر، و دانا بزموز سياست وقت

بزرگترين خوشبختي ايران درين هنگامه سياسى و انقلابات داخلى مانا انتخاب ناصرالملک به نيابت سلطنت است . ابن علامه راد مرد که طينتش بحب وطن سرشته و فطرتش بر مخالفت ظلم و استبداد پيراسته از اولين رجال ايران است که تعليمات جديد را به ترتيبات اساسى باعلا دوجه و پايه گذارده است، و در جنس ايرانى کسيکه دامان پاکش بلوت تصحيح حقوق ملّی آورده نشده جز اين وجود محترم سراغ نداريم . ناصرالملک نه تنها در تعليمات جديد مقامى رفيع دارد بلکه در تعليمات قديمه هم گويى مسابقت و از همگان بوده ، هرگاه چند نفر از محررين باهمز معروف ابرار و بروفق کنوني دنيا ملند سيد جمال الدين

و حاجی میرزا علیخان امینالدوله و برنس ملوکم خان و غیره بشمار آریم باید نام نامی ایشان را هم ذکر کنیم ، ناصرالملک از صغر سن تا کنون امتحانات عریده در وطن خواری و مشروطه علمی داده بی عل و عش ظاهر گردیده است ، و بر حسب معلومات صحیحه جز جد نفر که در طریق مشروطیت بدون هیچ لوث خدمت نموده اند که یکی از آنها ناصرالملک است سراع نداریم بعد از ماودت این راد مرد از فرنگستان با تعلیمات جنسی نظیر ضدیت مسلکی که امینالسلطان با ایشان داشت و نیز بمناسبت ضدیت که بین عالم و جاهل است این حکیم بیگانه را که می بایستی مشاغل مهمه مانند وزارت مالیه و خارجه و امثال آن برکارد مکنه علم و آزاد منشی بحسب یعنی بحکومت کردستانش کسبل داشت ، در زمان حکومت کردستان بمسئولت عمووند که هنوز اهالی آن مرز و بوم یاد از ایام حکومت ایشان می نمایند ، لطاف این بود که در دوره امینالسلطان که حکومت را کیمیاگر میگفتند ناصرالملک با قروض بسیار از حکومت کردستان استعفا فرمود .

مرحوم حاجی میرزا علیخان امینالدوله که جوهری این جوهر داشت بود در دوره صدارت چند ماهه خود مصمم گردید که ناصرالملک را بوزارت خارجه یا مالیه ایران برگزارد . چون صدارت ایشان طولی نکشید و باز امینالسلطان بروی کار آمد ناصرالملک گویا در طهران مقصوب و مانند کسانیکه حبس نظر باشد درکار و بیکار وقت میگذرانید ، ولی بواسطه سلم و حلم و درسنکاری نتوانستند بدیشان ابرادی وارد آرد و در ایام مشروطه صغیر ناصرالملک بوزارت مالیه منتخب و در آن موقع خدمات نمایان نمود ، و قتییکه کابینه وزراء استعفاداد مجلس جدید داشت که معظمالیه بریاست وزراء منتخب گردید . چون این مسی مخالف با مقاصد محمد علی بود بدسایب امیرهادر و سایر درباریان این وجود محترم را گرفتار و زنجیر درگردن این آزاد مرد داده مصمم قتلش شدند ، درین هنگام ژارژدفر انگلیس مطلع شده خود را بدربار رسانیده سبب محبت ایشان از قتل گردید و پس از چندروز روانه اروپا شدند بعد از بالا گرفتن انقلابات داخلی و خرابیهای بی پایان خود آورد محمدعلی محض تریب ملت تلگرافی بحلب ناصرالملک در اروپا نموده ایشان را بطهران بفرستد رئیس الوزرائی خواست ، مودبانه جواب داده و علت مزاج را مانع از حرکت خود ظاهر ساختند ، چیزیکه بر بردباری و حلم و سیاست این راد مرد دلیل کافی تواند بود با آن سلوک امینالسلطان و محمدعلی در حق ایشان تا کنون از زبان مبارکش کلمه یا شکانی در جرائد و غیره از رفتار آنان

دیده نشده ، و در انترویوها سکه جرائد از ایشان مینمودند جز اظهار خوشوقتی از شاه مخلوع چیزی ابراز نیافت ، پس از آنیکه قشون ملی از دو طرف وارد طهران گردید و محمد علی خلع ناصرالملک را بوزارت خارجه و ریاست وزراء انتخاب نمودند در آن موقع ملاحظه ایسکه ملت مایوس نگردد با وجودیکه فرزند دلبدشان تحت مالجه بود ، عازم طهران گردیدند ، پس از ورود بطهران نیابت سلطنت بایشان تکلیف

جداً از وزارت و نیابت سلطنت سکناره گرفته و بدون قبول عهده و مسئولیت دامان خدمت ملت را برگرزده خدمت شایان بدوین اسم و رسم بوطن عزیز خود نمودند تا زمانیکه بارتی بازی دو طهران بالا گرفت ، و از هر طرف ایشان را در فشار آورده چون دارای مسلک بطرفی و استقامت رأی بودند کاملاً بی طرفی خودشان را اظهار و برای علاج نوردیده خود عازم فرنگستان شدند ، بعد از رحلت مرحول عضدالملک نائب السلطنه مجلس شورای ملی با کثرت آراء ایشان را به نیابت سلطنت انتخاب فرمود ، ولی چون استشام انتخاب ایشان از یک بارتی میرفت در قبول آن تامل داشتند و پس از تحقیقات لازمه و تصدیقات صمیمی بارتی های مختلفه سیاسی که حضرتشان عضو ساکن مملکت و مطلق بی طرف خواهند بود بموجب تلگراف روتر از پاریس یکسره بطرف ایران رهسپار شدند ، حق این است که درین موقع نازک تشریب فرمائ حضرت ناصرالملک بطهران و زینت دادن مسند نیابت سلطنت را بوجود خودشان بزرگترین اسباب اطمینان و قوت قلب ملت و خدمت بوطن است ،

امروزه میتوان با کمال اعتماد و اطمینان استقبال ایران را نورانی گفت ، و ما با کمال تضرع از تمام بارتی های سیاسی ایران (که خود را هوا خواه آنان و آنها را مایه خوشبختی آینده وطن محبوب خود می شماریم) استدعا داریم که قدر این نعمت را دانسته و مانند سایر ممالک مشروطه این نماینده محترم ملت را بیطرف بگذارید ، و هرگز خواستگار طرفداری ایشان به مسلک خودشان نکنند ، و از حضرت اقدس استدعا می نمایم که موقع نازک وطن محبوب - ایشان را در نظر دقت گرفته از سخنان جاهلان ^{مرد} ^{تعلیمات} ^{چند} ^{میفرزاند} ^{برخی} ^{یاوه} ^{سرایان} (که در هر مملکت ^{است}) ^و ^{تجئیده} ^{خواطر} ^{نکردند} ، و ایشانرا ^{بدهیم} ^{که} ^{کلیه} ^{طبقات} ^{ایران} ^{از} ^{علما} ^و ^{شاهزادگان} ^و ^{رؤساء} ^{ایلات} ^و ^{نحار} ^و ^{کسبه} ^{مطیع} ^{اوامر} ^و ^{مقار} ^{رأین} ^{ایشان} ^{اند} ^{بلکه} ^{با} ^{کمال} ^{اطمینان}

عرضه میداریم که درین مسأله اخیر کسی که مانند حضرتشان محبوب القلوب و محل اعتماد ملت باشد در دائره سلطنت پیدا نشده است، و این حسن عقیده ملت بحضرت برای استقلال ایران بزرگترین خوشبختی را می نماید، فقط چیزی که باقی دارند همان ابراز استقامت آن ذات والاست که همواره مشهور عالمیان بوده است.

ما بخوبی میدانیم که مابنده ملت در سلطنت مشروطه اعم از پادشاه یا نائب السلطنه عضو ساکن مملکت و بی تصرف در کارها و غیر مشمول است - ولی چون اعتماد عمومی را از وزراء و امراء و علماء و وکلای مجلس و آحاد ملت بآب وجود محترم ابقان داریم همین اعتماد را مایه قوت قلب آنها دانسته سبب پیشرفت کارهای بداریم، و یتیم داریم که وزراء محترم در مقامات مهمه لازمه از آراء ملک آرای حضرت جناحه شاید و باید استفاده کرده استقبال ایران را نورانی خواهند نمود و ما بهترین خوشبختی ایران را ازین و بعد میدانیم و به مابوسین ملت ابدواری میدهیم که افق ایران نورانی بود نورانی تر شد، عاقبت ایران روشن بود روشن تر گردید و از صمیم قلب پس از ادعیه خالصه میگوشیم، زنده باد ناصر الملک نایب السلطنه ایران، باینده باد اولین فدیه مشروطه اسلام

ایرانیان عور نمایند

اوضاع کنونی کاملاً برده از روی افکار و عقاید همسایگان مرتفع داشته و ازین و بعد نمیتواند سبب فشارهای خودشان را بایران حسن خدمت و خلوص نیت و بهانه اغتشاشات داخلی ظاهر مابند روسها باطلن و بطریق رسمی از پنج ماه باینطرف تصدیق نمودند عدم ضرورت موجودی قشون خودشان را در شمال، و استقامت کمرکات هانه جوئی خساره تجارت انگلیسان را در جنوب بقسی تکذیب نمود که خودشان هم در جواب عاجز ماندند، ظاهر است و وزیر خارجه انگلستان هم متوالیاً تصدیق نموده که قشون روس با صوابدید انگلیس وارد ایران شده یعنی دو تین در هرگونه اقدامات سری و علنی خودشان در ایران توأم قدم برداشته و میدارند، نهایت بنا بر مقتضیات سیاست یکی مسلک خشونت اتخاذ نموده دیگری اصول ملامت اختیار کرده، حالا که ایرانیان رسماً اخراج قشون روس را خواسته اند روسیان با اسم ابراز حیثیات دوستانه پنج امتیاز خواستن کرده اند

(۱) اولویت تعمیر راه آهن (۲) تجدید کنترات افسران نظامی روس و برقراری قزاق خانه بهمان

اصول اولیه (۳) حق کشتی رانی دریاچه ارومیه (۴) تجدید امتیاز کار کردن معادن مس قراچه داغ (۵) حق آموهیل رانی بدون مراسم گمرکی در بین رشت و قزوین و اصفهان و همدان وغیره

ظاهر است که اگر ایرانیان بخواهشات روس در شمال تسلیم شوند بعینه انگلیسان هم در جنوب خواستن خواهند نمود و بهانه دلیلیکه روسیان شرایط خودشان را بایران قبولانند (یعنی زور) انگلیسان هم در جنوب خواهند قبولانند، نه فقط نتیجه این اعمال تقسیم تاریخی ایران خواهد بود بلکه آن حسه آزاد را هم (که دولتمند در تقسیمات جغرافیائی خود بیطرف قرار داده بودند) برای ایرانیان باقی خواهد ماند شاهد این مقال همانا دعوی انگلیسان بر خلیج فارس و خواستن پلیس نمودن راه بوشهر تا اصفهان است که از منطقه نفوذیکه دولتمند برای خودشان معین کرده اند خارج است و بز دادن نشان در این موقع تاریک سردار ارفع در محرمه خیالات انگلیسان را در آن نقطه بر طرف هم به خوبی ظاهر میدارد پس ایرانیان نباید بامنیت داخلی خود قناعت نموده چنین تصور میکنند که هرگاه امنیت قائم نمودند همسایگان متمدد انصاف پسند از مقاصد سیاسی خودشان باز آمده مارا بحال خود خواهند گذاشت، چه واقفان رموز میدانند که از آغاز انقلاب سیاسی ایران تا کنون هیچ واقعه پیش نیامده که مقتضی دخالت های مسلحه همسایگان گردد، صرف نظر از روسیه که اوضاع داخلی او در ایام امنیت هم از اوقات انقلاب ایران بدتر است، در خاک برمه و سرحدات هند نیز واقعاتی پیش میآید که تاریخ انقلاب ایران هرگز بخود ندیده است، علاوه بر این ما بجزرت میگوشیم واقعات بازده روزه و قتل و غارت های علنی روز روشن که در شهر شیر کلکنه که پای تخت کل هندوستان است و با آب همه انتظامات قشونی و پلیس و ژاندرامی وغیره واقع شد دو عرصه چهار ساله انقلابات ایران در هیچ نقطه از نقاط واقع نگردید چنانچه بطریق غیر رسمی خساره واقعات این چند روزه را از ده ملیان اضافه میکنند، عده مقتولین غیر معلوم و مجروحین بشمار اخبارات در نیامده است، و حال آنکه این مخالفتها بین يك مشتق از مسلمان و يك شرفه از طایفه مرواری پیش نبود، تعجب این است

(توبه فرمایان چرا خود توبه کم تر میکنند)

از این بیانات بخون ظاهر تواند شد که همسایگان مارا اغراض غیر از آن است که بیان میکنند یعنی همت خود را صرف محو استقلال ایران و تقسیم وطن محبوب ما نموده اند از این دوست که روزه

دانان میدانند فقط امنیت کامله ایران هم رفع بهایه جوتی
 همایگان و دایه گان مهربان تر از مادورا ستواد نمود
 پس تکلیف ایرانیان پس از استحضار از حقیقت
 امر تعقیب مواد ذیل است

(۱) اتحاد ملی که بزرگترین سرمایه استقلال
 یک مملکت است. و آنچه را تاکنون همایگان ما
 در داخله پیشرفت نموده بواسطه اختلافات ملی بوده
 که بهر وسیله توانسته در ا دیاد آن کوشیده اند در
 صورت ~~سکه~~ ما اتحاد داشته باشیم میتوانیم با کمال
 جرئت و جلالت دست و د بینه با محرمان نزم
 (۲) ترک مرعوبیت و حاضر شدن به مدارای
 در راه استقلال وطن. هرگاه سی ملیان موس ایرانیه
 که همواره در جلالت و شجاعت و جوان مردی
 ضرب المثل تاریخ دنیا بوده اند ترک مرعوبیت گشته
 و دست اتحاد به یک دیگر دده در مقابل اجحاف
 همایگان بایستند هیچ قوه قاهره را یارای اجحاف
 بآنها نخواهد ماند

(۳) ایرانیان راست که علاوه بر امنیت داخلی
 و تشبثات سیاسی در ازدیاد قوای دوتی بکوشند و
 بدانند که هرگاه به اعلی درجه تمدن و عهده مرکزی
 امنیت و مساوات و مصالح هم برسند و دارایی
 قوت قاهره نباشند وحشی قلمداد شده و اراجحافات
 بیگانگان نخواهند رست. امروزه ایرانیان راست که
 ترک جمیع مصارف نمایشی را نموده کلیه توجه
 خودشانرا به تشکیل قوای دولت صرف باید علاوه
 بر قشون موجودی دتر. لازم است که ارتنام ایلات هم
 تشکیلات جنگی بدهند نه بطاریقی که اسباب رقابت و
 همجوشی آنان گردد بلکه میزان اعتدال را سرمشق
 نموده قوای شخصیه را مهتم دارند. تا وقتیکه در
 مملکت قوت کامله منحصر بدولت نشود امنیت حاصل
 نخواهد گردید و تا وقتیکه امنیت کسب عمومیت
 نکند اتحاد صمیمی بین رجال و رؤسا حاصل نخواهد
 شد و تا زمانیکه اتحاد بین ایرانیان حکم فرما
 نشود دولت دارای قوت و اقتدار صحیحی نخواهد
 گردید. این نکته را هم ایرانیان باید بدانند که بدون
 قوت محال است استقلال شان باقی ماند و تا وقتیکه
 ما دارایی یک قوت دفاعیه نشویم ممکن نیست
 همایگان ما چشم آرز و طمع را از ما بپندند

(۴) اولین تکلیف جمیع طبقات ایرانیه آنست که
 ترک استعمال اتمه دولیکه مجاوز بمقوق آنان مینمایند
 با کمال جرئت و جلالت بکنند که امروزه بزرگترین
 مدافعه دفاع اقتصادی است ولی مشروط بر اینکه
 این مقام کسب عمومیت نماید

(۵) امروزه بر حسب مقتضیات سیاسی دنیا تشبثات
 مذهبی در مقابل اجحافات همایگان دارای اثرات عظیمه

است و ایرانیان راست که از این نکته اهم صرف
 نظر نه نموده هر قدر میتوانند به تشبثات مذهبی در
 توسعه اتحاد اسلامی بکوشند و بدانند که امروزه
 چیزی که استقلال آنها را از فشار همایگان موقفاً محفوظ
 تواند داشت همان تشبثات مذهبی در اتحاد اسلامی است.
 برای اثبات عناوین فوق و خیالات همایگان و اتحاد
 صمیمی روس و انگلیس در ماده ایران غور و تامل در
 مذاکرات پارلمان انگلیس که ذیلاً می نگاریم لازم است
 که کشف بسیاری از مقاصد دولتن را تواند نمود

مخارات پارلمان انگلستان

(راجع با بران)

مستر دیلن از وزیر خارجه انگلستان سوال
 نمود. آیا میتواند بیان کند که قشون روس کی از شمالی
 ایران خارج میشود. و رنه اظهار مینماید داشت که
 علت قیام آنها در ایران چیست ؟

وزیر خارجه - در سوال اول نمیتوانم جواب
 داد. در سوال ثانی دولت روس خیال دارد
 قشونش را از ایران ببرد ولی موقع بردن قشون
 خود را بواسطه اعتناشات ملکی هنوز نیافته است
 مستر دیلن - آیا جان اتباع خارجه در شمالی
 ایران در این مدت در خطر بوده و یا حالا هست ؟
 وزیر خارجه - من نمی توانم نفی این امر را بنمایم
 چه حمله بر فوسول خانه روس در این چند هفته
 اخیره شده است

مستر دیلن - آیا مینمایند تمام مراسلاتیکه از
 استقراض و غیره شده در پارلمان پیش نمائید ؟
 وزیر خارجه - نمی توانم وعده کنم که کانداتیکه
 در تأمین راه های جنوب ایران پیش شده و هنوز
 تا تمام است و نیز مراسلات راجعه باستقراض را
 پیش بنمایم مگر چند مراسله که بین دولتن در این
 امور رد و بدل شده

مستر دیلن - آیا چه سری فوق العاده در این
 مرات است که نمیتوانید پیش بکنید و حال
 آنکه تمام اعضای پارلمان میدانند کلیه مراسلاتی که
 از طرف دولت انگلیس پیش شده همه جا خاصه در
 طهران اشاعه یافته ؟

وزیر خارجه - من ذمه دار نیستم چه از طرف ما آن
 کاندات اشاعه یافته است و من همچو تصور میکنم که
 لفظ سری را که اعضای پارلمان اشاره نموده اند بواسطه
 آن است که برخی از نکات بایشان نرسیده است
 مستر دیلن - دولت انگلیس چه مسلکی را اختیار
 خواهد نمود اگر دولت ایران نکول نماید تأمین راه
 های جنوب را یا افسران انگلیسی ؟

وزیر خارجه - ما از دولت ایران جدا نخواهیم
 نموده ایم ~~سکه~~ انتظام راه های جنوب خاصه بین

بوشهر و شیراز و اصفهان را خودشان بنمایند و اگر خودشان در مدت سه ماه نتوانستند ما انجام دهیم در آن صورت هشت یا ده نفر افسران انگلیسی از قشون هند استقراض برای خدمت دولت ایران بشوند و قدرن ایرانی را تربیت برای امنیت راه ما بنمایند ما جز این هیچ نمیخواهیم که به بنیم دولت ایران مقتدر بامنیت راه ما بشود و من گمان میکنم که دولت ایران در این مجوزات عذری بیاورد و من این وقت غیر موقع می بینم که اظهار دارم که دولت انگلیس چه مسلك اختیار خواهد نمود اگر دولت ایران این مجوزات را قبول نماید مگر دین - آیا دولت انگلیس در قبول لندن این مجوزات بدولت ایران سختی نموده است؟ وزیر خارجه - ما فقط سختی این خواست را نموده ایم

مستر بولس - این قشون که مقرر خواهند شد انگلیسی خواهند بود یا از قشون هند؟

وزیر خارجه - قشون ایرانی خواهد بود فقط هشت یا ده نفر افسران انگلیسی قرض داده خواهد شد در خدمت دولت ایران

مستر دین - آیا می توانند بیان کنند شرایطی را که دولتین روس و انگلیس می خواهند بدولت ایران قرض دهند؟ آیا دولت انگلیس هیچ گونه فشاری بایران وارد آورده است که جز از دولت روس و انگلیس یا از بنک شاهنشاهی قرض نماید و اگر چنین است بجهت این مسلك را اختیار نموده اند؟

وزیر خارجه - در جواب مطلب اول جز آنچه در ۲۱ اپریل و ۲۳ جون اظهار داشته نمی تواند بیانی اضافه نماید در مسئله نانی خیال دولت انگلیس در استقراض ایران جز این نیست که شرایط آن صدمه بمنافع انگلیس نرساند

مستر دین - آیا می تواند بفهمد قرضه که ایران از يك تجارخانه انگلیسی می خواهد بگیرد چه زیانی بمنافع انگلیس وارد تواند آورد؟

وزیر خارجه - من نمی توانم تا وقتی که شرایط استقراض را به بنیم رای خود را ظاهر دارم و ما هیچ قدمی بمخالفت استقراض ایران نداشته ایم، البته این نکته را اظهار داشته ایم که در

بعض اختیارات ما تأیید نمی توانیم نمود سرادوردگری - در جواب مستر دولن اظهار داشت که در نیم نومبر قونسل روس از کرمان بحاجت طهران رهسپار، و در قریب (کبوترخانه) دوجار حمله دزدان شد و ۱۵ نومبر در وکالت قونسلگری روس در کاشان رئیس پلیس با سواران بختیاری جبراً وارد شده اند ولی رسماً هنوز نام وکیل قونسلگری روس در کاشان ظاهر نگردیده است

در جواب دیگر مستر دین که پرسش نموده بود در خصوص بی احترامی مامورین سفارت خانها بوزارت خارجه ایران در تحصیل قسط وظیفه شاه مخلوع و نیز برسد به بود که آیا شاه مخلوع از (اودیسه) خارج شده و آزادانه در اروپا سیر میکند و دولت انگلیس چه مدد است که شاه مخلوع ترکان را برخلاف دولت کنونی بر بنگیخته است

گفت غلامی را از طرف سفارت برای تحصیل قسط وظیفه شاه فرستادند که گرفته باز آید و این حرکت مطابق مراسم ملکی ایران بوده است. شك نیست که شاه مخلوع از اودیسه بیرون رفته و چنان معلوم میشود که باریس و نیس هم خواهد رفت ولی تا کنون از ویانه خارج نشده است. راست است که دولت ایران اظهار داشته بود که شاه مخلوع ایل ترکان را برانگیخته ولی این مسئله بیبوت بیوسنه هرگاه به نبوت پیوندد شك نیست که وظیفه او قطع خواهد گردید

مذاکرات مجلس لاردر راجع به ایران لاردر لنتکن - پرسش نمود آیا می تواند اظهار دارند چه سبب داشته است که ابراهیم مجبور باستقراض از يك تجارخانه لندن شده؟ آیا صحیح است که دولت ما مخالفت نموده است از قرضه که از يك تجارخانه انگلیسی خواستگار بود؟ چه این امر خیلی قابل غور می باشد، آیا نمی تواند سبب این یادداشتی باشد که ما به ایران داده ایم برای امنیت جنوب؟ آیا به جرئت می توان گفت و قریب عقل و صحت هم هست که برای منافع تجارت خودمان که با بیانه وسیع در ایران جاری است و برای حفظ منافع هندوستان قیمتی که بایران داده شده مقرون بصره هست؟ ما می خواهیم در جنوب آن کاروا بکنیم که روسها

در شمال از چندی باین طرف نموده اند. آیا هیچ وقت چنین ضرورتی پیش آمده بود که چنین التی میتم بایران داده شود؟ مسلم است که ایران نمی تواند بدون پول امنیت مملکت خود را دهد علاوه بر آن قرضه توام که ما و روس بایران پیش نمودیم از تجارتخانه های غیر روسی متعدد پیش نهاد دادن قرضه بایران نمودند که ما خود آن ها را جلوگیری نمودیم گویا سبب آن جلوگیری آن بود که این اغتشاشات پیدا شود، این بهانه که برخی پیش می آیند که اگر پول بدولت ایران داده شود حیف و میل یا بجایهای غیر مناسب صرف خواهد شد خیلی سست و بی هوده است و چه این مبلغ که می خواستند بایران بدهند زیاد نبود که در صورت اتلاف آن هم بمنافع ما و روس زیان وارد آرد، بهر حال ایران اوقات خود را از فشار دو همسایه با کمال سختی می گذارد که یکی در زمین او نشسته و دیگری در بیارش، نتیجه این شده است که ایران عاجز مانده است از انتظام مملکت باین عظمت و عبور از آن دشوار گردیده است، چه ایران مملکتی است وسیع که رسوخیت دولت از این سر تا آن سر بی دشوار است، تمام اقدامات ما در ایران بقسمی نا موافق بوده است که نه فقط منحصر بهمان معامله با روس بوده بلکه آن اطمینانهای که سفیر ما در طهران متوالیاً بدولت ایران داده که ایران مستقل و آزاد است در انتظامات امور خود با این حال چه قدر خنده آور است که ما یک سلطنت آزاد را مانع از هر گونه استقرار بشویم و آن وقت هم آزادش بخوایم و نخواهیم که کلیه اقدامات خود را به ما بدهد، اگر چه کمتر کسی مانند من از دوستی انگلیس و روس خوشوقت بوده ولی باید ما برای این دوستی یا بمقوق خود باشیم، در صورتیکه اعتماد نشود در دادن قرض بایران کدام چیز راههای ما تواند بود که پلیس برای امنیت در آنجا بگذاریم، هیمنه ایران را بسیار نقصان رسانیده است که از یکطرف آن روس و از طرف دیگر انگلیس سعی اند که اختیارات پلیسی آن را بقبضه خود گیرند، از این ظاهر میشود که ایران را از حصول وجه بدین جهت مانع آمده اند که روز افزون حال وی بخرابی مگراید که نتیجه اش همان تقسیم ایران باشد، و این مسلک بزرگترین صدمه را بحیثیات ایرانیان

وارد می آورد، ممکن است حال ایران بیکو شود و قوت گیرد اگر اندک وجعی باو برسد لاردر هارسچل. در جواب اظهار داشت که دولت انگلیس خواهش ندارد که ایران را از استقرار مانع شود و اگر هم چنین خواهشی داشته باشد باز هم مانع از استقرار ایران از هر نکته که ممکن شود نتواند بود، همیشه معلوم بوده و هر کس هم میداند قرضه که ایران بگیرد بمنافع دولت انگلیس زیان رسان نیست چه مرهومات قرضه انگلیس و روس معین است، در خصوص شوال اخیر در ماه مارچ گذشته برخی از مندیکات های لندن برای دادن قرض بایران پیش نهادی نموده بودند وقتی که گفتگوی قرضه توام روس و انگلیس هم جاری بود علاوه بر این هم تنزیل قروض بنگهای روس و انگلیس هم عقب افتاده بود، بملاحظه این دو نکته بود که دولت انگلیس لازم دید دولت ایران را متبیه نماید که تا وقتی که گفتگوی استقرار توام جاری است و فیصه تنزیل باقیات بانک نشده گفتگوی استقرار با دیگری نباید، در ۱۶ مارچ این تبه نامه به دولت ایران فرستاده شد پس از آن بتاريخ ۱۷ اپریل یادداشتی توام بدولت ایران از جانب روس و انگلیس داده شد که دولتی اندک اعتراضی ندارند اگر دولت ایران از تالی قرض بنماید مشروط بر اینکه گمرکات و غیره که در رهن انگلیس و روس میباشد رهن نگذارد و قروض آنان نیز بدو برداشته شود، از آن بعد هیچ گفتگویی در خصوص قرض از دیگری نشده است ولی برخی نمایندگان تجارتخانه ها و صرافان در وزارت خارجه آمده تا دریافت نمایند خیالات دولت انگلیس را، و فقط آنها یادداشتی که در ۱۷ اپریل بدولت ایران داده شده بود پیش نهاد نمودند در خصوص قرضه حالیه (مقصود از قرضه تجارتخانه سلیمان و رادران است) دولت انگلیس هیچ وجه مخالفت نموده فقط در بعضی موافق از دادن تأیید با آنها انکار کرده است و این هم لازم بود که دولت ملاحظه از منافع خویش داشته باشد و این هم معلوم گردیده است که حالیه بین دولت ایران و سنگ شامشاهی گفتگوی استقرار جاری است، بهر حال نسبت این امر که دولت ایران

نمی‌تواند وجه حاصل کند قرین صواب نیست چه دولت ایران اگر بخواهد قرض بگیرد با شرایط سهله ممکن است، غرض از شرایط سهله آن است که شروطش خارج از مقاصد پلتیکی باشد و در این باب مخصوصاً بدولت ایران فهمایش شده است فقط شرطی که برای قرضه ایران پیش می‌شود آن است که وجه استقراضی در راه تامین مملکت خرج بشود و این شرط لازم است، کاغذات واجبه معاملات ایران جمع شده برای اشاعت ولی قدری تعویق دارد فقط آن مراسلاتی که بین دو حکومت شده اشاعت خواهد یافت

لاردرلینگتن - این اظهارات تمام خاطر خواه است ولی برش می‌کند که شرایط قرضه همان شروط است که در ابتدای سال جاری پیش شده بود و ترمیم نموده اند

لاردر هارس چل - جواب داد که آن شرایط باقی است و بدولت ایران نیز این نکته فهمایش شده است

لاردر پارتی آف بنونج - اظهار داشت شبهه خود در خصوص شرایط قرضه، که دولت انگلیس در آنجا آمده است از حاصل کردن هرگونه استقرار می‌بهرد، مداخله دولت انگلیس در یک سلطنت آزاد، که عملاً دارای خود استقلال است و تدارکاتی که مزید برین است به تنها مضر بحال ایران است بلکه زیان رسان با و آن دولی که متحد با ما در ایران کار می‌کنند، نیز میباشد، البته کاغذاتی که وعده داده اند یقین است که بزودی اشاعه خواهند داد و امید می‌کند که اشاعه آن کاغذات آن بدنامی که برای ما در ایران حاصل شده است که ما میخواهیم ایران را مانند مصر، تصرف شویم مرتفع گردد

ارل آف کرو - فعلاً من نمی‌خواهم بحث کنم در حالت ایران و مسلک دولت انگلیس، در این جا فقط من می‌خواهم توجه لاردر را بیک نکته معطوف دارم که در غلطی است و آن این است که چنین دانسته اند که در مسئله استقراض بملاحظات پلتیکی مانع ترانی برای ایران شده است، عذری که در گرفتن قرضه از نالی برای ایران پیش شده همان مسئله ضمانت است که به لاردر فهمانده شده است که در مسئله استقراض ایران از نالی شرطی را

که دولتی پیش نموده اند مبنی بر پلتیک است ولی اعتراضیکه درباره استقراض ایران از طرف دولتی شده اگر بدقت ملاحظه شود اقتصادی است نه پلتیکی، باین معنی که پول بدون هیچ ضمانتی داده نمی‌شود و آن ضمانتیکه امروزه در دست ما هست هرگاه بخواهند بدیگری بدهند ما مجبوریم که اعتراض نمایم، این است حقیقت امر و من بطریق عموم محبتت نمایم که ما داریم میتوانم به لاردر اطمینان بدهم که ما دانسته ایم که دخالت ما در امور داخلی ایران مابیه زحمت و مشکلات زیاد است، ما خیلی ممنون هستیم از لاردر که توجه ما را در باره ایران تشبیه با اقدامات مان در مصر داده است ولی همین قدر اطمینان میدهم که ما بخوبی واقفیم که خیلی فرق در مداخلت مصر و ایران میباشد، اگر دوست محترم (لاردرلینگتن) بقول من اعتماد داشته باشد من بایشان اطمینان میدهم که دولت انگلیس بخوبی آگاه است از منافع خود و حکومت هند

حبل‌المتین

نظر بر اینکه امروزه اساس فشار دولتی روس و انگلیس بدولت ایران مسئله استقراض است و این مسئله پیش از پیش گسب اهمیت نموده بلکه مورد تردید زبانی برخی رجال انگلستان شده که « هیچگاه دولتی مانع از جلب استقراض ایران نبوده اند » محض جلب توجه مجلسین انگلستان و اعضای ایرانی خواه آن خصوصاً لاردرلینگتن و مستر دبلن و غیره برخی از مراسلات رسمی که درین موضوع رد و بدل شده من غیر رسم ذیلاً می‌نگاریم، این مراسلات برده از روی بسیاری از امور بر میدارد و ظاهر میباشد که تا چه اندازه سفارتین روس و انگلیس در حصول استقراض ایران بوده اند و نیز مقاصد آنان را ثابت می‌نماید که غرض شان از مانع ترانی همانا مستاصل ساختن ایران و جلب برخی امتیازات ناحق که منجر بسلب استقلال ایران است بوده اند و این مراسلات هیچ ربطی بفشار های دولتی ایران در خصوص گفتگوی استقراض اخیره که با تجارتخانه سلیمان و برادران شده ندارد و از مسئله سلیمان که بنازکی در جراند انگلستان انتشار یافته البته با خبرند

﴿ (۱) سواد لایحه سفارتین روس و انگلیس ﴾

(به وزیر امور خارجه ایران)

در جواب خواهشی که از طرف دولت علیه ایران بتاريخ ۲۹ ذیقعدة سنه ۱۳۲۷ به سفارتین شده بود دولتین انگلیس و روس حاضرند که مبلغ ده ملیون فرانك (چهار صد هزار لیره انگلیسی) مساعدت دولت علیه ایران قرض دهند بشروط ذیل -

اول - پروگرامیکه راجع بمصرف وجهی که بطور مساعدت قرض میشود به سفارتین پیشنهاد خواهد شد، مخارج هم موافق آن پروگرام در تحت نظارت هیئتی که مرکب از مستشار مالیه و مدیر کل کرکات یا قائم مقام آنها در غیاب ایشان و دو نفر از اعضای مجلس شورای ملی و دو نفر اجزاییه ایرانی ریاست وزیر مالیه خواهد بود هیچ مخارجی نمکن نخواهد بود بدون حواله امضاء شده وزیر مالیه یا نصیب هیئت مزبوره و با امضای وزیر آن اداره که مسئول مصارف آن وجه است

دوم - پروگرام مصارف تصویب سفارتین را نخواهد داشت مگر در آن پروگرام قید شده باشد که برای وزارت مالیه هفت نفر اجزای فرانسوی طیبده خواهد شد که قوای اجراییه داشته باشد موافق تکلیبی که مستشار مالیه در راپورت خود بدولت علیه ایران نمود. اند و این اجزای وزارت مالیه بر طبق دستور العملی که باتفاق مستشار مالیه و با تصویب ایشان نوشته خواهد شد عمل خواهند نمود قبل از آنکه دولت ایران رسماً از دولت فرانسه خواست استخدام این اجزاء را نکرده هیچ قسمتی از بابت این قرض پرداخته نخواهد شد

سوم - پروگرام مزبور نیز قبول نخواهد شد در صورتیکه در آن قید نشده باشد که يك عده نظام مسلح کافی رای حفظ امنیت طرق تجارتنی برقرار خواهد شد. دولت ایران متعهد میشود بهر زودی که ممکن است معلمین خارجه استخدام نماید ولی برای هیچ نقای هیچ معلم خارجه استخدام نخواهد کرد مگر اینکه قبلاً دولتین انگلیس و روس تصویب نموده باشند

چهارم - دولت علیه ایران متعهد میشود که هیچ امتیازی برای ایجاد راه آهن در ایران ندهد مگر قبلاً بدولتین انگلیس و روس حق تقدم را واگذار

ناید این حق تقدم بموقع اجرا گذاشته نمیشود در صورتیکه راجع بامتیازی باشد که یکی از اتباع ایران برای ساختن و دایر نمودن يك خط راه آهنی با سرمایه که منحصر باینها خواهد بود داده شود مشروط بر اینکه مشخص شود و دولتین انگلیس و روس تصدیق نمایند که سرمایه مزبور واقعاً از داخله است

پنجم - امتیاز کشتی رانی در دریایچه ارومیه به کپانی خط تبریز و جلنا داده خواهد شد

ششم - این وجه مساعدت قسط اول قرضی خواهد بود که دولت ایران از دولتین انگلیس و روس خواسته اند در صورتیکه دولتین مزبور تن بدادن آن قروض حاضر شوند و الا این وجه مساعدت با فرع صدی هفت در مدت ده سال با قسط متساویه استهلاك خواهد شد و ضمانت آن عایدات کرکات خواهد بود و در صورت عدم کفایت عایدات ضرابخانه بر ضمانت مزبور افزوده میشود

(فی رجب شهر صفر ۱۳۲۸)

صیخ - جی بارکلی - اس باکلوسکی کوزیل

﴿ سواد مراسله سفارت انگلیس ﴾

(وزیر امور خارجه ایران)

(۲ ربيع الاول ۱۳۲۸)

جناب مستطاب اجل اکرم افخم، با کمال احترام تصدیق افزا میگردد - شرف دارم بجناب اجل عالی اطلاع دهم که از قرار اطلاعی که بدولت دوستدار رسیده هیئتی بامم سندیکات بین المللی بيك تجارخانه انگلیس حق تقدم (اسپون) داده اند که دو بیست هزار لیره حال و سیصد هزار لیره بعد بدولت ایران قرض دهند و وثیقه این قرض خواهد بود تمام حقوقی که دولت ایران داراست از امتیاز نفتی که بمسز دارس دو بیست و هشتم ماه می (۱۹۰۱) داده شده و همچنین منافع ضرابخانه و عایدات غیر مرهونه مملکت ایران و عایدات پستخانه و تلگرافخانه بنا بر این بدوستان دستور العمل رسیده که بدون تعویق بدولت ایران آگاهی دهم مادامیکه مسئله مساعدت چهار صد هزار لیره که دولت انگلیس و روس بتاريخ دویم صفر گذشته بدولت ایران تکلیف کرده اند در تحت ملاحظه است و مادامیکه ادای منفعت و اصل پولی که دولت انگلیس و بانک شاهنشاهی

➤ (۱) سواد مراسله سفارت روس

(بوزارت امور خارجه)

(مورخه ۳ ربیع الاول ۱۳۲۸)

(نمره ۸۴)

جناب جلالآب اجل اکرم دوستان استظهارا مکرمات محترما . شرف دارم بجناب اجل عالی اطلاع دهم که از قرار اطلاعی که بدوات متبوعه دوستدار رسیده هبتی باسم سندیکات بین المللی بیک تجارتخانه انگلیس حق تقدم (اسپون) داده اند که دویست هزار لیره حال و سیصد هزار لیره بعد بدوات ایران قرض دهند و وثیقه این قرض خواهد بود تمام حقوقی که دولت ایران داراست از امتیاز نفتی که بمسرت دارس در ۲۸ ماه می ۱۹۰۱ داده شده است و همچنین منافع ضرابخانه و مایدات غیر مرهونه مملکت ایران و مایدات بستخانه و تلگرافخانه نسبتاً بر این بدوستدار دستور العمل رسیده که بدوش تعویق بدوات ایران آگاهی دهم که مادامیکه مسئله مساعدت چهار صد هزار لیره که دولت اسکلیس و روس تاریخ دوم سفر گذشته بدوات ایران تکلیف کرده اند در تحت ملاحظه و مادامیکه ادای منفعت و اصل بولی که بانک شاهنشاهی طلبکار است ازد دولت ایران نرسیده دولت اعلیحضرت پادشاهی نمیتواند قبول نماید که دولت ایران هیچ منابع مالیات مملکت را برای مساعدت رهن بگذارند مگر بمساعدت که حال فیما بین دولتین اسکلیس و روس از یکطرف و دولت ایران از طرف دیگر در تحت مذاکره است) جواباً زحمت افزا است . اولاً اولیای دولت علیه را بیقین حاصل است و بدیهی است که خاطر نصفت مظاهر دولت مطبوعه آن جناب جلالآب هم تصدیق خواهند کرد که فقط مذاکراتیکه در خصوص یک مساعدت و استقراض که بین اولیای دولت علیه و دولتین اسکلیس و روس واقع شده است نمیتواند اختیارات کامله دولت را در منابع مالیاتی غیر مرهونه مملکت که قابل هر نوع معاملات است سلب نماید و ثانیاً اولیای دولت متبوعه دوستدار اطمینان میدهند که هر قراریکه دولت علیه واجب بر یک از منابع مالیاتی مملکت با دولت متبوعه آن جناب جلالآب داده باشد همیشه مورد رعایت دقیق خواهد بود

(صحیح اس . پاکوسکی کوزیل)

طلبکارند ازد دولت ایران نرسیده دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان نمی تواند قبول نماید که دولت ایران هیچ منابع مالیات مملکت را برای مساعدت رهن بگذارند مگر بمساعدت که حال فیما بین دولتین اسکلیس و روس از یکطرف و دولت ایران از طرف دیگر در تحت مذاکره است در انجوقع احترامات فایقه قلبیه خود را تجدید می نماید

(صحیح جی - بارکلی)

➤ (۲) سواد مراسله وزارت خارجه ایران

(سفارت انگلیس)

(مورخه ۸ ربیع الاول ۱۳۲۸)

(نمره ۵۶۶۲)

مراسله شریفه مورخه ۳ شهر ربیع الاول ۱۳۲۸ داتر باطلاع درباب اطهارات بیک سندیکات بین المللی که بدوات متبوعه آن جناب جلالآب رسیده است و اصل انامل توقیر و احترام گردید در مراسله مرپوره مرقوم رفته است (مادامیکه مسئله مساعدت چهار صد هزار لیره که دولت اسکلیس و روس تاریخ دوم سفر گذشته بدوات ایران تکلیف کرده اند در تحت ملاحظه و مادامیکه ادای منفعت و اصل بولی که بانک شاهنشاهی طلبکار است ازد دولت ایران نرسیده دولت اعلیحضرت پادشاهی نمیتواند قبول نماید که دولت ایران هیچ منابع مالیات مملکت را برای مساعدت رهن بگذارند مگر بمساعدت که حال فیما بین دولتین اسکلیس و روس از یکطرف و دولت ایران از طرف دیگر در تحت مذاکره است) جواباً زحمت افزا است . اولاً اولیای دولت علیه را بیقین حاصل است و بدیهی است که خاطر نصفت مظاهر دولت مطبوعه آن جناب جلالآب هم تصدیق خواهند کرد که فقط مذاکراتیکه در خصوص یک مساعدت و استقراض که بین اولیای دولت علیه و دولتین اسکلیس و روس واقع شده است نمیتواند اختیارات کامله دولت را در منابع مالیاتی غیر مرهونه مملکت که قابل هر نوع معاملات است سلب نماید و ثانیاً اولیای دولت متبوعه دوستدار اطمینان میدهند که هر قراریکه دولت علیه واجب بر یک از منابع مالیاتی مملکت با دولت متبوعه آن جناب جلالآب داده باشد همیشه مورد رعایت دقیق خواهد بود

(امضا - ارواحی)

(۵) سواد مراسله وزارت امور خارجه ايران - (۶) سواد لایحه وزارت خارجه بنارت انگلیس

(به سفارت روس)

(مورخه ۹ شهر ربیع الاول ۱۳۲۸)

(نمره ۵۶۶۱)

مراسله شریفه مورخه ۳ ربیع الاول ۱۳۲۸ دایر باطلاع در باب اظهارات يك سندیکات بین المللی که بدولت متبوعه آت جناب جلالتمآب رسیده است واصل امانت توقیر واحترام گردید درمراسله مزبوره مرقوم رفته است مادامیکه مسئله مساعده چهار صد هزار لیره که دولت روس و اسکلیس بتساریخ دوم صفر گذشته بدولت ایران تکلیف کرده اند در تحت ملاحظه است و مادامیکه ادای منعت واصل بولی که بانک استقراض روس طلبگارست ازدولت ایران رسیده دولت اعلیحضرت امپراطوری نمیتوانند قبول نمایند که دولت ایران هیچ منابع مالیات مملکت را برای مساعده رهن بگذارد مگر به مساعده که حال فیابین دولت روس و اسکلیس از يك طرف و دولت ایران از طرف دیگر در تحت مذاکره است ، جواباً زحمت از است اولاً اولیاء دولت علیه را یقین حاصل است و بدیهی است خاطر نصنت مملکت دولت متبوعه آن جناب جلالتمآب تصدیق خواهد کرد که فقط مذاکراتی که در خصوص يك مساعده واستقراض که بین اولیاء دولت علیه ودولتین روس و انگلیس واقع شده است نمیتواند اعتبارات کامله دولت را در منابع مالیاتی غیر مرهونه مملکت که قابل هر نوع معاملات است سبب نماید

ثانیاً اولیاء دولت متبوعه دوستدار اطمینان میدهد که قراری که دولت علیه راجع بهريك از منافع مالیاتی مملکت ادولت متبوعه آن جناب جلالتمآب داده باشند همیشه مورد رعایت دقیقه خواهد بود بدیهی است که دولت علیه ایران در هر قراری که با کسی بدهد شرایط ناته قرارداد استقراض (۱۹۰۰) و (۱۹۰۲) در مد نظر داشته و هرگز در خاطر نخواهد داشت که حقوق را که در قرار دادهای مزبور برای آن دولت مسلم و واضح است از نظر محو نماید در این موقع فرصت را غنیمت شمرده احترامات فایده را نسبت به آنجناب جلالتمآب تجدید مینماید - امضا (ابراهیم)

در جواب مشروحه محترمه مورخه ۵ شهر صفر ۱۳۲۸ ماضی جناب جلالتمآب مستر ژورژ بارکلی وزیر مختار دولت نفیسه انگلیس و جناب جلالتمآب میو پاکوسکی کوزل وزیر مختار دولت هیبه روس مربوط بمساعده استقراض پشهادی اولیاء دولت علیه ایران بدولتین فخیمتین روس و انگلیس باکمال احترام زحمت از است که چنانچه البته خاطر اصول شناس آنجناب جلالتمآب تصدیق خواهد فرمود در مسئله استقراض شروطی را که میتوان در تحت نظر گرفت فقط تشخیص تنزیل ومدت استهلاك وترتیب تادیه آن خواهد بود

ثنا بر این در باب مساعده و استقراض که مابین اولیای دولت متبوعه دوستدار و سفارتین دولتین فخیمتین در تحت مذاکره بوده با مناسبات حسنه بین الدولتین پیشهاد هیچگونه شرطی را که خارج از مباح و مدد استهلاك و تنزیل و محل و ترتیب تادیه آن باشد از طرف آندولت هیبه انتظار غیرت خاصه در صورتیکه باره از شرایط مزبوره موهم مناسقات اساس آزادی واستقلال مملکت باشد در فقرات راجعه باصلاحات مالیه و تهیه وسائل اتمام وامنیت نیز چنانکه خاطر خاطر مسبوق است این دو فقره از مندرجات پروگرام پشهای اولیاء دولت بمجلس شورای ملی است و چون مقداری از مساعده واستقراض را برای انجام این مقصود تخصیص داده اند بدون تردید میتوان تصدیق نمود که معظم الیهم این دو فقره را اهم منظورات و از فرائض نیات خود در ترقیات مملکت و توسعه تجارت قرار داده اند در این صورت البته تصدیق خواهند فرمود چیزی را که سفارتین سفیتین از روی حسن نیت دولتین متبوعه خود اخطار و اراده فرمودند اولیاء دولت قبلاً یکی از فرائض اولیاء خود دانسته اند در این صورت البته با دوستدار همیتیده حوامند بود که درج این فقرات در ضمن شرایط خارج از لزوم و بی ضرورت بوده است نظر بمساعدهات دائمه اولیای آندولت در تنزیل مناسبات حسنه بین الدولتین اولیای دولت ایران متوقفتند که در این خصوص فقط شرایطی را که راجع بمبلغ نخواه و تنزیل و مدت استهلاك و ترتیب تادیه آن باشد پیشهاد فرمایند و بعد از

و طیت مراسم قانونی بموقع اجرا گذارده شود فی
 ۲۶ شهر ربیع الاول ۱۳۲۸ امضا ابراهیم
 (۷) سواد لایحه وزارت خارجه بسنارت روس
 در جواب مشروحه محترمه مورخه ۵ شهر
 صفر ۱۳۲۸ بمضای جناب جلالنآب مسیو بکلوسی
 سکوزلی وزیر مختار دولت بیه روس و جناب
 جلالنآب سر ژورژ بارکلی وزیر مختار دولت فخبیه
 انگلیس مربوط بمساعدت استقراض پیشنهادی اولیای
 دولت علیه ایران بدولتین فخبیمتین روس و انگلیس
 با کمال احترام زحمت افزاست. که چنانچه البته خاطر
 اصول شاس آنجناب جلالنآب تصدیق خواهد فرمود
 در مسئله استقراض شروطی را که میتوان در تحت
 نظر گرفت فقط تشخیص تزیل و مدت استهلاك
 و ترتیب تادیه آن خواهد بود بنا بر این در باب
 مساعدت و استقراض که ما بن اولیاء دولت متبوعه
 دوستدار و سارترین دولتین فخبیمتین در تحت مذاکره
 بوده ما مناسبات حسنه بین الدولتین پیشنهاد هیچگونه
 شرطی را که خارج از مبلغ و مدت و استهلاك و
 تزیل و محل و ترتیب تادیه آن باشد از طرف
 آن دولت بیه انتظار نمیرفت خاصه در صورتی که
 پاره از شرایط مزبوره موهم مناقات اساس آزادی
 و استقلال مملکت باشد در ققرات راجعه باصلاحات
 مالیه و تریه و مسائل انتظام و امنیت نیز چنانکه
 خاطر خاطر مسیوق است این دو فقره از مندرجات
 پروگرام پیشنهادی اولیای دولت بمجلس شورای ملی
 است و چون مقداری از مساعدت و استقراض را
 برای انجام این مقصود تخصیص داده اند بدون تردید
 میتوان تصدیق نمود که معظم الیهم این دو فقره را
 اهم منظورات و از فرایض نیت خود در ترفیات
 مملکت و توسعه تجارت قرار داده اند در این صورت
 البته تصدیق خواهند فرمود چیزی را که سفارتین سنیتین
 از روی حسن نیت دولتین متبوعه خود اخطار و ارائه
 فرمودند اولیای دولت قبلاً یکی از فرایض اولیه
 خود دانسته اند در این صورت البته با دوستدارم
 عقیده خواهند بود که درج این ققرات در ضمن
 شرایط خارج از لزوم و بر ضرورت بوده است
 نظر بمساعدات دائمه اولیای آن دولت در تزیل
 مناسبات حسنه بین الدولتین اولیای دولت ایران
 متوقفتند که در اینخصوص فقط شرایطی را که راجع

بمبلغ سخواء و تزیل و مدت استهلاك و ترتیب تادیه
 آن باشد پیشنهاد فرمایند که بعد از رعایت مراسم
 قانونی بموقع اجرا گذارده شود فی ۲۶ شهر
 ربیع الاول ۱۳۲۸ امضا معاون الدوله
 (۸) سواد مراسله سارترین روس و انگلیس
 (وزارت امور خارجه)

جناب مستطاب اجل اکرم انخا دوستان اطهارا
 مکرما محترما
 در جواب مراسله محترمه مورخه ۸ شهر حال
 نمره ۵۹۶۱ جناب مستطاب عالی ، ما امضا کنندگان
 ذیل وزرای مختار انگلیس و روس در دربار و بواسطه
 علیه ایران زحمت افزا شده خاطر مودت مظاه را
 مستحضر میداریم که اولیای دولتین انگلیس و روس
 حاضرند تصدیق نمایند که اولیای دولت علیه حق
 دارند از دیگران غیر از دولتین استقراض کنند
 ولی فقط بشروط ذیل اولاً عایدات کمرکی و محلهای
 دیگر که ضامن قروض انگلیس و روس هستند
 نمیتوانند بهیچوجه من الوجوه مرهون معاملات مالیه
 جدیده بشود

تأیاً براینکه تمام قروض دولت ایران بانگلیس
 و روس باید قبلاً قرار رسمی مخصوص داده شود
 با تعیین مقدار تزیل سالیانه و وضع پرداخت آن
 قروض و نمودن محلهای عایداتی که ضامن پرداخت
 اقساط آن خواهند بود

علاوه بر این خاطر محترم جناب مستطاب اجل
 عالی را هم قرین استحضار میداریم که دولتین انگلیس
 و روس که بهیچوجه به مقام ترضیع معاملات مختصه
 تجارتی اتباع دول دیگر در ایران بر نمی آیند ابدأ
 نمیتوانند قبول کنند که امتیازی که محتمل ضرری
 بمحقوق بلتبیکی یا منظررات نظامی دولتین مزبورین
 باشد باتباع دول خارجه دیگر داده شود موقع را
 غنیمت شمرده احترامات فائقه را تجدید مینمایم
 امضا . جی . بارکلی . اس بکلوسی کوزیل

(۹) سواد مراسله وزارت امور
 (خارجه سفارت انگلیس)
 (مورخه ۲۶ ربیع الثانی ۱۳۲۸)
 نمره ۷۱۸۵
 از منقاد مراسله جوابیه محترمه مورخه ۲۶
 ربیع الاول ۱۳۲۸ که نظر بمطالبات دولتین فخبیمتین

بامضای آن جناب جلالآب و جناب وزیر مختار
دولت بیته روسیه رسیده و اشعار میناید بر اینکه
(اولیای دولتی انگلیس و روس حاضرند تصدیق
نمایند که اولیای دولت علیه حق دارند با رعایت
هو شرط از دیگران غیر از دولتی استقراض کنند)
استحضار حاصل شد و با نهایت احترام زحمت
انزاست که در فقره اول که مرقوم شده است
(عایدات کرکی و محلهای دیگری که ضامن قروض
انگلیس و روس هستند نمیتوانند هیچوجه من الوجوه
مرهون معاملات مایه جدید بشوند - اولیای دولت
علیه این فقره را تصدیق کرده و هر طور در
ضمن سندات قروض دولتی مقرر است در اینخصوص
معمول و رفتار خواهند نمود

در مسئله دوم که مشعر بدان ترتیبی برای
تمام قروض دولت علیه بدولتین انگلیس و روس
است اگرچه اولیای دولت علیه ارتباطی مابین این
شرط و حق استقراض جدید نمی بینند زیرا که
برای قروض دولت علیه محلهای مخصوص معین است
با وجود این دولت علیه حاضر است که با مساعدتهای
مضویه اولیای دولتی قوی شوکتین در باب قروض
جاریه مسلمه خود قرار ناتی که مستلزم تعیین مقدار
تجزیل سالیانه و وضع پرداخت آن قروض و تحمیل
اقساط آن بر محلهای مقرر باشد بدهند، اما اینکه
در خانه مراسله محترمه مرقوم داشته اند که
(دولتی انگلیس و روس که هیچوجه بمقام ترضیع
معاملات مختصه تجارت اتباع دول دیگر در ایران
بر نمی آیند ادا نمیتوانند قبول کنند که امتیازی که
محمول ضرری بمحتوق پلندیکی یا منافع استراتژیکی
دولتین مزبورین باشد باتباع دول خارجه دیگر داده
شود) بنا بر اینی که در این قسمت از مراسله
است اولیای این دولت علیه ایراد جواب قسمت
مزبور را موکول میناید بر اینکه عبارات فوق
تشریحاً مرقوم و لفظ (امتیازی) را که در خانه
مراسله بطور کلی نوشته شده است مزید شرح و
بیان مخصوص فرمایند تا اولیای این دولت علیه در
مقام جواب آن نیز برآیند امضی - ابراهیم

سواد مراسله وزارت امور خارجه بسنارت روس

(مورخه ۲۶ ربیع الثانی ۱۳۲۸)

(نمره ۷۱۸۵)

از مفاد مراسله جوابیه محترمه مورخه ۲۶ ربیع

الاول ۱۳۲۸ که نظر بمطالبات دولتی فخریمتین بامضای
آن جناب جلالآب و جناب وزیر مختار انگلیس
رسیده و اشعار می نمایند بر اینکه (اولیای دولتی
روس و انگلیس حاضرند تصدیق نمایند که اولیای
دولت علیه حق دارند با رعایت دو شرط از
دیگران غیر از دولتی استقراض کنند) استحضار
حاصل شده و با نهایت احترام زحمت انزاست که
در فقره اول که مرقوم شده است (عایدات کرکی
و محلهای دیگری که ضامن قروض روس و انگلیس
هستند نمیتوانند هیچوجه من الوجوه مرهون معاملات
مایه جدید بشوند) اولیای دولت علیه این فقره
را تصدیق کرده و هر طور در ضمن سندات
قروض دولتی مقرر است در اینخصوص معمول و
رفتار خواهند نمود ، در مسئله دوم که مشعر
بدان ترتیبی برای تمام قروض دولت علیه بدولتین
روس و انگلیس است اگرچه اولیای دولت علیه
ارتباطی مابین این شرط و حق استقراض جدید
نمی بینند زیرا که برای قروض دولت علیه محل های
مخصوص معین است با وجود این دولت علیه حاضر
است که با مساعدتهای مضویه اولیای دولتی قوی شوکتین
در باب قروض جاریه مسلمه خود قرار ناتی که
مستلزم تعیین مقدار تجزیل سالیانه و وضع پرداخت
آن قروض و تحمیل اقساط آن بر محلهای مقرر
باشد بدهند ، اما اینکه در خانه مراسله محترمه
مرقوم داشته اند که (دولتی انگلیس و روس که
هیچوجه بمقام ترضیع معاملات مختصه تجارتی اتباع
دول دیگر در ایران بر نمی آیند ادا نمیتوانند قبول
کنند که امتیازی که محمول ضرری بمحتوق پلندیکی یا
منافع استراتژیکی دولتی مزبورین باشد باتباع دول
خارجه دیگر داده شود) بنا بر اینی که در این
قسمت از مراسله است اولیای این دولت علیه ایراد
جواب قسمت مزبور را موکول میناید بر اینکه
عبارات فوق تشریحاً مرقوم و لفظ (امتیازی) را
که در خانه مراسله بطور کلی نوشته شده است
مزید شرح و بیان مخصوص فرمایند تا اولیای این
دولت علیه در مقام جواب آن نیز برآیند .

امضی - ابراهیم

➤ (۱۱) سواد مراسله سفارت روس و انگلیس
(وزارت امور خارجه)

(مورخه ۷ - ۲۰ جمادی الاولی ۱۳۲۸)

جناب مستطاب اجل اکرم افخم وزیر امور خارجه - در جواب مراسله آن جناب مستطاب مورخه بیست و ششم ربیع الثانی امضا کنندگان ذیل وزیر مختار روس و ژارژ دفر انگلیس در باب خانم مراسله خود مورخه ۲۵ ربیع الاول با کمال احترام توضیحات ذیل را میدهم

نظر باشکال تعیین امتیازاتی که محتمل ضرر مصالح بلژیکی و نظامی دولتی روس و انگلیس در ایران میباشد دو تین متطرد که قبل از دادن بخارجه هرگونه امتیازی برای وسائل مراد و خطوط تلگراف و بنادر دولت ایران با دولتی مبادله عقاید نماید تا اینکه مصالح بلژیکی و نظامی دولتی بلوریکه باید محفوظ باشد هر اقدامیکه منافی این اساس باشد مخالف با دوستی تاریخی که مابین دولتی و دولت ایران خوشبختانه برقرار است منظور خواهد بود در اینموقع احترامات فاقیه را تجدید مینمایم (صحیح - اس پکلواسکی کوزیل) (جارج - ام - مارلیک)

➤ (۱۲) سواد مراسله وزارت امور خارجه
(سفارت انگلیس)

(مورخه ۲۸ شعبان ۱۳۲۸)

(نمره ۲۵۷۲)

جناب جلالت و نبالتاب فحامت و مناعت انساب دوستان استظهار مشقا مکرمات مهربان - در جواب مراسله مورخه دهم جمادی الاولی ۱۳۲۸ مطابق ۲۰ - ۲۱ ماه می سنه ۱۹۱۰ که نامهای جناب مستطاب ژارژ دفر انگلیس و جناب مستطاب ژارژ دفر دولت فحیمه انگلیس مشعر بر توضیحی که در باب خانم مراسله محترمه مورخه ۲۶ ربیع الاول ۱۳۲۸ مرقوم داشته بودند با نهایت احترام زحمت افزاست که دولت متبوعه دوستدار همواره حفظ ارتباط حسنه و مناسبات دوستانه تاریخی را که خوشبختانه مابین این دولت علیه و دولت قویشوکت روس باقی و برقرار است مرعی و منظور داشته و بی اندازه گرانبها و محترم میدارد و بدین است هیچگونه اقدامی که مخالف نزاکت و دوستی و حسن مناسبات فیما بین است رضا نخواهند داد، هرچند اولیای دولت علیه عجلت خیال اعطای امتیازات مذکور در مراسله مروره را باتباع خارجه ندارد بلکه ذخیره نمودن آنها را برای خود ترجیح میدهند لیکن خاطر نصفت مظاهر آن جناب جلالتاب را این نکته معطوف میدارم که اولیای دولت علیه از رعایت حفظ استقلال و حقوق مسلمة آزادی مملکت

مناسبات فیما بین است رضا نخواهند داد، هرچند اولیای دولت علیه عجلت خیال اعطای امتیازات مذکور در مراسله مروره را باتباع خارجه ندارد بلکه ذخیره نمودن آنها را برای خود ترجیح میدهند لیکن خاطر نصفت مظاهر آن جناب جلالتاب را این نکته معطوف میدارم که اولیای دولت علیه از رعایت حفظ استقلال و حقوق مسلمة آزادی مملکت ناگزیرند و با اظهاراتی که از روی کمال حفاکاری هم وقت از طرف اولیای آندوات فحیمه در عدم مداخله در امور ایران و رعایت استقلال این دولت شده است نهایت اطمینان حاصل است که این عقیده حق گذارانه پیوسته ثابت و برقرار بوده و اظهاری که مخالفت آن باشد نخواهند فرمود

امفی (حسین قلی)

➤ (۱۳) سواد مراسله وزارت امور خارجه

(به سفارت روس)

(مورخه ۲۸ شعبان)

(نمره ۲۵۷۲)

جناب جلالت و نبالتاب فحامت و مناعت انساب درستان استظهار مشقا مکرمات مهربان - در جواب مراسله مورخه دوم جمادی الاولی ۱۳۲۸ مطابق ۷ - ۲۰ ماه می سنه ۱۹۱۰ که نامهای آن جناب جلالتاب و جناب مستطاب مارلیک ژارژ دفر دولت فحیمه انگلیس مشعر بر توضیحی که در باب خانم مراسله محترمه مورخه ۲۶ ربیع الاول ۱۳۲۸ مرقوم داشته بودند با نهایت احترام زحمت افزاست که دولت متبوعه دوستدار همواره حفظ ارتباط حسنه و مناسبات دوستانه تاریخی را که خوشبختانه مابین این دولت علیه و دولت قویشوکت روس باقی و برقرار است مرعی و منظور داشته و بی اندازه گرانبها و محترم میدارد و بدین است هیچگونه اقدامی که مخالف نزاکت و دوستی و حسن مناسبات فیما بین است رضا نخواهند داد، هرچند اولیای دولت علیه عجلت خیال اعطای امتیازات مذکور در مراسله مروره را باتباع خارجه ندارد بلکه ذخیره نمودن آنها را برای خود ترجیح میدهند لیکن خاطر نصفت مظاهر آن جناب جلالتاب را این نکته معطوف میدارم که اولیای دولت علیه از رعایت حفظ استقلال و حقوق مسلمة آزادی مملکت

ناگزیرند و با اظهارات که از روی کمال حق‌گذاری
 همه وقت از طرف اولیای آن دولت بهره در عدم
 مداخله در امور ایران و رعایت استقلال این دولت
 شده است نهایت اطمینان حاصل است که این عقیده
 حق‌گذارانه پیوسته ثابت و برقرار بوده و اظهاریکه
 مخالف آن باشد نخواهند فرمود
 (امضی - حسینقلی)

➤ (۱۴) سواد مراسله سفارتین روس و انگلیس
 (وزارت امور خارجه)
 (۲۹ شعبان ۱۳۲۸)

جناب مستطاب اجل اکرم افخم را با کمال
 احترام تصدیق افزا میگردیم

ما امضاء کنندگان ذیل وزیر مختار دولت انگلیس
 و وزیر مختار دولت روس بر حسب دستور العمل
 دولتین متبوعتین خود مراسلات متحد المالی که
 بتاريخ بیست و هشتم شهر شعبان با نگاشته بودند
 لفاً به جناب عالی معاودت میدیم و در اینموقع احترامات
 فائقه خود مان را بجناب عالی تجدید می نمائیم

(صحیح جی - بارکلی)
 (اس باکلوسکی کوزیل)

➤ تشریح مراسلات چهاردهگانه فوق

پس از تغییر وضع حکومت ایران و خلع پادشاه
 سابق همینکه مجلس شورای ملی در دوشنبه غره
 ذیقعد ۱۳۲۷ (۱۵ نومبر ۱۹۰۹) تشکیل گردید
 در جلسه هفتم آن بتاريخ ۱۶ شهر مزبور (۳۰ نومبر)
 یکی از اصول مرامنامه وزراء که به مجلس شورای
 ملی تقدیم شد تهیه استقراضی از خارج برای اجرای
 اصلاحات فوری مملکت بود یعنی اولیای دولت
 طبعاً برای اصلاحات عمومی ادارات مملکت قصد
 استقراض کافی از خارجه داشتند ولی برای بعضی
 اصلاحات ضروریه برسم علی الحساب تهیه پنج کرور
 تومان را در ضمن مرامنامه خود پیشنهاد مجلس
 شورای ملی نمودند بنابر این قصد روز ۲۹ شهر
 فوق ۱۳ دسامبر سنه ۱۹۰۹ وزیر امور خارجه
 پمیت وزیر مالیه و وزرای مختار دولتین انگلیس و
 روس را ملاقات کرده در ضمن مذاکرات شفاهی
 بطور مساعدت تقاضای مبلغ پنج کرور تومان
 استقراض را نمودند و وزرای مختار مشارالیها جواب
 را موکول باطلاع دادند بدول متبوعه خود و

رسیدن دستور العمل کردند از این مقدمه چندی
 گذشت و جواب سفارتین نرسید لهذا اولیای دولت
 نظر احتیاج آنی که برای بعضی از اقدامات فوریه
 داشتند و بنمنابت تاخیر جواب سفارتین ناگزیر به
 تشبث دیگر برای تحصیل نخواه شدند در اینموقع
 نماینده سندیکات بین المللی لندن مستر (دوامام)
 که در طهران حضور داشت بموجب نمایندگی که
 از طرف سندیکات مزبور دارا بود حاضر شد
 برای دادن استقراض بادولت ایران داخل مذاکره
 شود مشارالیه پس از تبادل مذاکرات لازمه اساساً
 دادن قرض را بدولت ایران چنین تصویب نمود که
 سندیکات بین المللی لندن دویت هزار لیره فوراً و
 سید هزار لیره بعد بدولت ایران قرض بدهد و محل
 تادیه این استقراض را هم دولت مبین نموده مستر
 (دوامام) این ترتیب را تلگرافاً بسندیکات اصلاح داده
 پس از اتمام این مذاکرات و قرار داد اساسی با
 اطمینان کاملی که از پیشرفت فوری این استقراض
 میداد برای اتمام این قرار داد عازم لندن گردید
 مقارن این احوال سفارتین روس و انگلیس پس
 از دو ماه و شش روز تسلل جواب تقاضای پنج
 کرور مساعدت را بتاريخ ۵ صفر ۱۳۲۸ (۱۶
 فوریه ۱۹۱۰) متحداً در ضمن لایحه نمره ۱ که
 نگارش یافته بوزارت امور خارجه فرستادند در این
 ضمن یکی از اعضای سندیکات مزبور برای کسب
 عقیده و نظریات اولیای دولت انگلیس در خصوص
 استقراضی که سندیکات میخواست بدولت ایران
 بدهد با وزارت خارجه آن دولت مذاکره بمیان
 آمد و متعاقب این قضیه طاهرآ تبادل امکاریم در
 این خصوص بین وزارت خارجه انگلیس و روس
 بعمل آمده نتیجه آن دو فقره مراسله شد که
 از سفارتین روس و انگلیس بوزارت امور خارجه
 رسید که عبارت از مراسله نمره ۲ و ۳ باشد
 وزارت خارجه هم بتاريخ ۸ و ۹ شهر ربیع الاول
 ۱۳۲۸ (۲۰ و ۲۱ مارس ۱۹۱۰) جواب سفارتین
 انگلیس و روس را بطوریکه در نمره ۴ و ۵ است
 فرستاد و جواب لایحه سفارتین نمره ۱ را در باب
 وجه مساعدت چهار صد هزار لیره نیز در تاریخ ۲۶
 ربیع الاول ۱۳۲۸ (۷ اپریل ۱۹۱۰) بطور متحد
 المان بسفارتین انگلیس و روس ارسال داشت مطابق

نمره ۶ و ۷ در همان روز مطابق نمره ۸ جواب
 مراسله متحدالمآل نمره ۴ و ۵ وزارت خارجه را
 سفارتین روس و انگلیس بطور متحدالمآل بوزارت
 امور خارجه فرستادند پس از آن در بیست و سوم
 شهر ربیع الثانی ۱۳۲۸ (۴ ماه می ۱۹۱۰) وزیر
 مختار روس و شارژدافراد انگلیس با وزیر امور خارجه
 ملاقات نموده جواب مراسله خود شان را مطالبه
 نمودند و ضمناً اظهار همراهی با دولت ایران کردند ولی
 در باب مراسله خود (نمره ۵) اصرار نمودند که جواب
 مساعد داده نشود و شناها از جوابیکه دولت ایران بجهت
 اخیره مراسله آنها راجع بدادن امتیازات بخارجه
 خواهد داد استفسار مینمودند. وزیر امور خارجه
 جواب آنها را موصول نگذاشته با سایر وزرا
 نموده پس از اتمام مذاکره و رفتن از نزد
 وزیر امور خارجه طامراً ژارژدافراد انگلیس شرح
 ملاقات را طوری لندن تلگراف نموده بود که
 اشتباهی بوزارت خارجه انگلیس دست داده تصور
 کرده بودند که وزیر امور خارجه در ضمن مذاکرات
 شفاهی نمایندگان دولتین اظهار داشته است که اگر
 عرض از امتیازیکه دولتین دو مراسله خود ذکر
 کرده اند امتیاز راه آهن است دولت ایران ممکن
 است قبل از دادن امتیاز مرزبور با دولتین مشورت
 نماید و وزارت امور خارجه انگلیس باین خیال که
 وزیر امور خارجه ایران همچو اطهاروی کرده است
 با مشیر الملک نماینده دولتعمایه در لندن مذاکرات
 بپایان آورده نسبت بدولت ایران و رژیم جدید
 اطهار دوستی و مساعدت کامل نموده بود. مشیرالملک
 تفصیل را بوزارت خارجه تلگراف و از ما موقع
 استعلام نمود فوراً برای اینکه وزارت امور خارجه
 انگلیس از اشتباه بیرون بیاید بمشیرالملک تلگراف
 شد که بوزارت امور خارجه انگلیس اظهار نماید
 که در نقل مذاکراتی که ژارژ دور انگلیس بلندن
 تلگراف کرده است سوء تفاهمی شده و برای
 رفع اشتباه خلاصه مذاکرات ملاقات روز ۲۳
 ربیع الثانی ۱۳۲۸ (۴ می سنه ۱۹۱۰) بمشیرالملک
 دولتعمایه در لندن محابره شد باین مضمون که در
 روز مرزبور نمایندگان روس و انگلیس یاد داشت
 حکمتی مندر بر تاکید در تسمیع جواب و ضمناً
 در توضیح جمله اخیر مراسله خود (نمره ۸) اظهار

داشتند که باید دولت ایران امتیازاتی را که بانواع
 خارجه میدهد قبل از وقت با ما مشورت نماید، وزیر
 امور خارجه جواباً اظهار داشت اگر مقصود شما از
 امتیاز راه آهن است دولتعمایه محاله خیال دادن
 این امتیاز را بخارجه ندارد و برای خود ذخیره
 مینماید (در روز ۲۶ ربیع الثانی ۱۳۲۸ (۷ می سنه
 ۱۹۱۰) وزارت خارجه جواب مراسله مذکور نمره ۸
 سفارتین را بطور متحدالمآل فرستاد مطابق نمره ۹
 و ۱۰ و سفارتین توضیحاتی در باب امتیازات
 بوزارت خارجه که در نمره یازدهم است دادند
 و بعد از چندی کراراً بدولت علیه اظهار نمودند
 که دولتین روس و انگلیس متعذر نیستند که دولت
 ایران جوابی باین مراسله بنویسد ولی دولت علیه
 برای اینکه سوء تفاهمی حاصل نشود در جواب
 مراسله مرزور تاریخ ۲۸ شعبان ۱۳۲۸ (۴ سپتمبر
 ۱۹۱۰) سفارتین روس و انگلیس شرحی نوشته
 و عقاید خود را مطابق نمره ۱۲ و ۱۳ تصریح نمود
 دو روز بعد که بیخ شعبان ۱۳۲۸ (۵ سپتمبر ۱۹۱۰)
 باشد در گامهای سفارتین بوزارت امور خارجه
 آمده اظهار داشتند که بر طبق دستور العملی که
 بسفارتین رسیده است این مراسله نمره ۱۲ و ۱۳
 را بوزارت خارجه رد میکنیم و یاد داشت در این
 باب نامضای نمایندگان دولتین روس و انگلیس بوزارت
 امور خارجه مطابق نمره ۱۴ دادند وزیر خارجه
 جواب داد که رد نمودن این کاغذ بوزارت خارجه
 عقیده ناسته دولت علیه را در مراسلات نمره ۱۲
 و ۱۳ خود تشریح کرده است محو نخواهد نمود

رجال المتین

ما از منصفین دنیا برش مینمایم احوبه اینکه
 رجال دولت انگلیس در خصوص استقراض و بهره
 داده با این مراسلاتیکه سفارتین بدولت ایران
 بش نموده اند مبیعت ندارد. آیا از این و بعدم
 شبهه برای کسی باقی مانده است که دولتین که اسباب
 ضیق مالیه ایران را فراهم آورده برایش چه
 بوده است؟ آیا از مشاهده این مراسلات حایمه
 شبهه باقی مینماید که دولتین از ابتدا تاکنون قصد
 شان محو استقلال ایران بوده است؟ آیا نازم
 جناب سر ادورد گری میتواند بفرماید که ما مانع
 از استقراض شونده ایم؟ این همه بازیهای پلنبکی

که از دو سال باین طرف دولتم بر سر ابراهیم بیرون آورده محض آست که دست و پای ابراهیم بسته سلب استقلال اورا نمایند، هرکس بدقت در مراسلات چهارده گانه باریک شود خواهد دانست که عرض دولتم در تامل از استقراض و مانع ترانی آنها استیصال دولت ابراهیم و قبولاندن شرایط پلنگی بایرانی بوده است، عجباً استقراض چه ربطی دارد بجلوگیری ابراهیم از اعطاء امتیازات بدول دیگر. آیا مطابق کدام قانون و موافق کدام استحقاق پس از آنیکه دولت علیه جواب سفارتین را در ۲۸ شعبان میدهد توأم سفارتین رد مینماید؟ آیا معنی رد این مراسلات حقاها زورگوئی نیست؟ آیا معنی دوستی دو همسایه قوی بیک دولت ضعیف آنهم در موقع انقلاب و منتهای دست نیکی این است که اورا از حقوق آزادی و استقلال خود محروم دارند؟ اگر معنی دوستی این است دشمنی کدام خواهد بود؟ آیا با این مراسلات و این سلوک دولتم جناب مستر اسکویت باز خواهش دارد که ایرانیان با همسایگان خود دوستانه سلوک نمایند؟ دولتم روس و انگلیس باید بداند که رجال ایران نه راجبات هندوستان و نه امراء بخارا باید که های آنها صاف و دماششان روش و از مضار و منافع خود بخوبی آگاهی دارند و در بیج و تاب پلنگی کمتر از آمان میتوان جلب نموده نمود چنانچه اگر بدقت در مراسلات چهارده گانه غور شود دیده خواهد شد که ایرانیان با آن همه اطلاعات پلنگی و فشارهای سیاسی دو همسایه و ضیق مالیه چیزی نباخته بلکه نکته اهمی را حاصل نموده اند که عبارت از تصدیق دولتم بحق استقراض ایران از دولت تاتی باشد، و در حقیقت آن بند اسارتی را که دولت روس بتوسط امین السلطاط وطن فروش نا مسلمان در بند ۱۳ و ۱۴ اقرارنامه استقراض روس در سال هزاره صد و نهم و دو مسیحی بکردن ایران اداخته و نزدیک بود ایرانیان را خفه نماید بدور اداختند و امروزه دولت ایران بر حسب منافع اقتصادی خود می تواند از هر دولت استقراض نماید و آن سوء تفهیمیکه از قرارنامه های استقراضی دولت ایران با دولت روس پیدا شده بود بتصدیق دولتم مرتفع گردید، و ما کمال تشکرها از وزارت خارجه

حالیه خود مان جناب حسین قلی خان نواب داویم که بزبان بازاری پلنگی سفارتین افسله فسه و هر تکلیف حق شکنانه آنها تسلیم نگشته بجواب نمره ۱۲ و ۱۳ حقوق ثابت دولت مطبوعه خود را ثابت و برقرار گذاشتند و آنچه ما مکرر فریاد می زدیم که نباید رجال دولت علیه بهائیس های نری مسکه دولتم همسایه زیر سرشان می نهند که از مراسله نمره ۱۱ مطابجه جواب نداریم، غافل نباید ماند آخر نتیجه خود را بخشیده، وزارت خارجه حالیه این نکته اهم را که ممکن بود در آتیه سکوت ملوا موجب رضا ترار داده سبب اشکال شود ملتفت گردیده و ۲۸ شعبان جواب صاف و صریح به سفارتین دو همسایه داده رد خواهش استقراض شکنانه آمان را که نامش درستی نهاده بودند نمود و رموز دانان را ازین دغدغه آسوده فرمودند و دولتم روس و انگلیس در رد مراسلات وزارت خارجه نه تنها اغراض خویش را بر عالیشان ثابت داشتند بلکه بیک دفعه پیش از پیش اعتماد مات و دولت ایران را از خود مرتفع کردند، عجباً رد مراسلات وزارت خارجه حقوق ثابت ایران را ماطل خواهد داشت؟ آیا حرکات انصاف شکنانه سفارتین ابراهیم از دادن امتیاز بخارجه ممنوع تواند داشت؟ فقط نتیجه که از این حرکات سفارتین تولید شود همانا مزید عزت ملت ایران است و پس، ورنه دولت در هر مورد هر امتیازیکه مناسب صرفه اقتصادی و سیاسی خود داد بهر دولت خواهد داد.

حالا دیگر بر احدی پوشیده نمانده است که تمام فشارها بر چهار ماهه دولتم حق یادداشت اخیره (جناب سر ادوردگری) بتلافی مراسله نمره ۱۲ و ۱۳ میباشد ولی هر قدر دولتم غشبار ایران کوشند و بشرق دست بخواهند حقوق استقلالیه ایرانیانرا پایمال کنند نتیجه معکوس حاصل خواهند نمود، آیا پس از این بیانات بازم جناب سر ادوردگری خواهند فرمود که ما مانع از استقراض ایران نیستیم؟ آیا اگر با این حال که وزارت خارجه انگلیس علناً و صراحتاً مانع از استقراض ایران از صرافخانه های لندن هستند اگر ایرانیان رجوع بصرفان سایر ملل نمایند ملوم خواهند بود و یا مخیالت دوستی شمرده خواهند شد؟ آیا مسئله

استقراض عثمانی برای فشار آوردن بایران مایه
مغتنبه نگردیده است ؟

ما رجال دولت خود را توصیه می نمایم بزرگ
مرعوبیت و پای فتردن در حقوق ملیه و از تجربه
های دیرینه البته معلوم نموده اند که هر قدر در
مقابل اجحافات بلذیکی سر فرود آرند نتیجه جز
خذلان نیابند و بداند که هیچ امر در برده
استتار باقی نتواند ماند و هر کس هر سهو سیاسی
بنماید امروز نه فردا برده از روی کارشان مرتفع
و مورد سرزنش تاریخی تا ابد خواهند گردید ،
ما جناب حسین قلی خان نواب وزیر خارجه غیر
مرعوب خود ما را که سستی و تنبلی را در خدمات دولتی
حرام پنداشته اند یاد آور میشوم که سیاست کنونی
ایران چنین اقتضا دارد که بصورت باوروك واقعات
ضروریه و مناسبات خارجه ایران را رسماً بزبان
فرانسوی بدون مرعوبیت اشاعه دهند تا رده از
روی مقاصد کسایکه می خواهند پای بی الصافی
بمخلفوم ایرانیان مانده مرتفع گردد، این مسئله با اندازه
امروزه رای ایران مهید و لازم است که ما از شرح
و بیانش عاجزیم ، و هر وزارت خارجه ما راست
که بطریق هم رسمی دارای اخباری باشد که همواره
ملك وزارت خارجه ما را بر طالبان آشکارا تواند
داشت ، چه امروزه کلیه دنیا مجبور اند کس
اطلاع از حالات ایران بدرایع حراند و قبای ما هم
از صحیح و سقیم نمایند و آنها هم طاهر است بنوای
رقص دولت خود می نوازند و حقوق و حسابات
ایران و ظلم و اجحاف همسایگان از این رو در
برده استتار نمایند . طاهر است که فقدان چنین
جریده چه ضمانات عمیم بر ایران وارد تواند آورد
چه اثرات بزرگ را که می بایست در ملبوب اروپائیان
از ایرانیان بچشد زایل تواند ساخت ، و امیدواریم
این نقیصه را هم وزیر خارجه غیر مرعوب کنونی
ما از وزارت خارجه بجاید

نقل از جریده ایران نو

(مسئله استقراض)

(از وزارت امور خارجه)

(مدیر محترم روزنامه ایران نو)

چون در بعضی از جراید ملی تصور اینست که
اولیای دولت علیه خیال استقراضی دارند بعضی
تنقیدات غیر منتظره از هیئت دولت مخصوصاً از

وزرات امور خارجه شده است محض رفع اشتباه
عین مضمونی که در جواب تنقیدات جریده محترمه
(استقلال ایران) نوشته ام ذیلاً نوشته خواهم
دارم همین تفصیل را با عین مضمون ذیل در
اولین نمره روزنامه گرامی ایران نو دوج فرمائید
در تاریخ ساخت شوال آن جریده محترمه بصورت
اینکه اولیای امور قصد استقراض جدیدی از انگلیسها
دارند ورقه فوق العاده در تحت عنوان (استقراض
ایران بر ماده) انتشار داده است چون مخصوصاً
از وزارت امور خارجه اسمی در آن ورقه ذکر
شده بود برای اطلاع قارئین محترم آن جریده و رفع
اشتباه از آنها اخطار می نماید که اولیای امور
استقراض جدیدی در نظر ندارند و بدیهی است
هیچگونه استقراض بدون تصویب مجلس شورای ملی
هیچ وزیری نمیتواند بنماید و احدی هم بدون
تصویب سرور که موافق قانون اساسی حق مخصوص
نمایندگان محرم است بدوات ایران قرض
نخواهد داد در این موقع بخصوص به تبدیل قرض
سابقه بانك شاهنشاهی را درات بوجه احسن در
نظر دارد بدین طور که سابقاً این قرض مربوط
از قرار صدی دوازده و بانزده بود و در چند
ماه قبل محسن مراقبت اولیای امور و دقت مخصوص
کیسیدی که از طرف مجلس شورای ملی برای
حصول همین مقصود انتخاب شده بود قرض مرور
تبدیل و فرع آن از قرار صدی هفت با بانك
شاهنشاهی مقرر گردید و در این اوقات اولیای
امور در صدد تکمیل اقدامات سابق خود بر آمده
و مجدداً ب فکر تبدیل جدیدی بر وجه احسن میباشند
بدین معنی که فرع صدی هفت سابق الذکر را بصدی
بسیج مبدل نمایند و در تبدیل این معامله سابقه بانك
هم شرایط جدیدی ابدأ در میان خواهد بود و محل
تادیه اصل و فرع کلی السابق همان ارعایدات گمرکات
جنوب خواهد بود و هیچ شرط بلذیکی به در آن
تبدیل سابق و نه در این تبدیل حایه نشده و نخواهد بود
و باوجود اینکه این تبدیل بوجه احسن و تخفیف
صدی دو سرابعه صورت بگیرد بدیهی است مجلس
شورای ملی در این قبیل امور که فائده دولت و
ملت در آن منظور شده است ایرادی نخواهد داشت
مع ذلک نظر بانك هم معامله از این قبیل بدون

تصویب مجلس شورای ملی لغو و از درجه اعتبار ساقط خواهد بود واضح است قبل از اینکه اولیای امور در این قرار داد معینه امضا بدهند مراتب را بمجلس شورای ملی پیش نهاد نموده و کسب تصویب آن ساحت مقدس را خواهند نمود علاوه بر تخفیف صدی دو مزبوره يك فائده عمده دیگری هم که باید دولت میشود این است که در تبدیل اول با بانک شاهنشاهی مدت استهلاك اصل و فرع بر یازده سال مقرر شده بود بدینجهت دولت می بایست همه ساله علاوه بر فرع صدی هفت صدی پنج هم از اصل طلب بانک بردارد که روی هم صدی دوازده میشد اما در این تبدیل جدید چون فرع از قرار صدی پنج و مدت استهلاك چهار دو سال است فقط صدی شش از بابت فرع و استهلاك همه ساله خواهد پرداخت و بدینوسیله نصف آن مبلغی را که در تبدیل اول میبایستی بدهد حالیه می بردارد و نصف دیگری محل آزادی خواهد بود که باعتبار آن اگر مجلس شورای تصویب فرماید بدون هیچگونه شرایط پلتیکی يك مبلغ وجهی قرض کنند که برای مصارف حالیه فوری قوتی از قبیل تکمیل تانین طرق و شوارع مملکت و اصلاح اداره ژاندار مری و امنیه برایش حصول همین مقصود برساند همین لایحه را مامضای آقای صنیع الدوله وزیر مالیه رساندم که موجب مزید اطمینان خاطر قارئین محترم گردد

(امضا حسینقلی مرتضی قلی)

بدیهی است پس از مطالعه مطالب فوق قارئین محترم آن جریده نیز اطمینان کاملی از اقدامات دولت حاصل خواهند نمود حسینقلی

«جبل المتین»

ما در این موضوع فعلاً نظریات خود مان را محفوظ داشته فقط دو نکته را پیش نهاد مجلس مقدس مینمایم

- (۱) همین قدر متذکر میشویم وکلا را که بنک شاهنشاهی بزرگترین آله پیشرفت اقراض سیاسی دولت انگلیس و تحت حمایه سفیر انگلیس است هرگاه این استقراض از تجار تخته سلیمان و برادران شود بجهت عده نافع تر و کم مضرت تر است
- (۲) در تبدیل مدت باید این شرط منظور شود که هر وقت دولت ایران بخواهد طلب بنک شاهنشاهی

را در بین این مدت بردارد مجاز باشد ورنه تا چهل و دو سال دیگر بنک شاهنشاهی قابض بر کمرکات جنوب خواهد بود و دولت ایران از بردن فائده از این عمر محروم خواهد ماند

«ناله جان گداز یا آه جگر سوز»

قابل توجه علماء، شاعران، حکام، تجار، خوانین، امراء، وزراء، سرداران، و هموم ملت شش هزار ساله و قاطبه اهالی اسلام خصوصاً نامه مقدس بنظر رأفت و مکرمت بنگرند ای علمای اعلام ای حافظین شریعت خیرالانام وای حارث احکام ملک اعلام. امروزه که شما ذوات مقدسه آخرین اوان سلطه روحانی اسلامیه را در کف ما کفایت دارید رأی العین مینگرید که آن آخر استقلال ملی بل اسلامی ما است چه اقدامی برای استقلال جدید و احیای اسلام در نظر دارید ای شاعران ایران زمین، ای حضرات والا، لحظه دیگر که عزت دیرینه آنحضرات والا مبدل بذلت شود اینک عزت شاهزاده کی در تحت استقلال ملی دارید برای استدامت این عزت ملی چه فکری میفرمائید؟ ای حکام ذوی الاحترام این احتشامی که در سایه این ملت فاضل بافتهاید و کنون در شرف اضمحلال است برای برقراری آن چه خیال بافته اید؟ ای نجار ذوی الاحترام این اعزاز و اکرامی که در حایت قوم محیب خود اداخته اید و این افتخارات و عنوانات عمده و اعز و صاحب و آقای شما دارد از کف می رود و کنون است که با بیاض و جوه لیکن موفقی زیسته اید برای پایداری آن چه اقدامی کرده اید؟ ای خوانین گرام، اکرام چندین ساله شما در حال بیرون شدن است برای نگاهداری آن بچه وسیله قد علم فرموده اید؟ ای امراء بلند مقام امروزه که استقلال قومی دارید همه شما ها امیر بلکه هر یکی پادشاهی بالاستقلال اید اگر شیرازه ملی باشیده شود شما خودتان اولین غلام بلکه از پست ترین بنده هم کمتر خواهید بود و اکنون شما خود می بینید اطارت شماها متزلزل است برای برقراری آتش کدام عساکر جرار تدارک دارید؟ ای وزراء و الامقام ای عقلای ذوی الاقتدار مسند وزارت شماها دارد برچیده میشود به برچیده شدن حیات ملکی و ملی آیا برای برافراشتن آن چه فکر صائب برده اید؟ ای سرخواران ملی سرداری

شما بواسطه افواج و عشایر شما است آنها را گرگان
 برپوده میبرند برای حفظ ریاست و یا عشیره
 خود چه قدم پیش نهاده اید؟ ای ملت ایران ای
 یادگاران ساسانیان ای واد مردان و ورثه کیبایان
 خاک وطن مقدستان که خیر شده از گوشت و خون
 بیابان و کسان پاکیزه جان شما است بیابان ستوران
 و دستخوش تپاول عولان شده جنگال برحی بر
 بدن و مدفن پاکتان دراز دست بی عصمتی بدامن
 عفت خواهران وطنی شما رسیده چیزی نمیکند که
 عصمت و عنت آنها را برباد و کابد وطن که مدفن
 آباء شما است نجزیه رشته ملیت شش هزار ساله از
 یکدیگر می گسلد آیا برای برقراری زندگی و حیثیت
 چند هزار ساله چه اعمال را اعمال داشته اید؟

ای مسلمانان عالم امروزه لطمه بملیت و اسلامیت
 همه شما است بمدلول (انما المؤمنون اخوه) همه باهم
 برادرید بلکه جاهای شما همه کی متحد است که گفته اند
 (جان گرگان و سگان از هم جداست)
 (متحد جاهای شیراز خداست)

ای اسلام خواهان ای مسلمانان حوزه مسلمان
 بیضه اسلامی ملعب مشق دشمنان خونخوار و
 گرگان نابکار شده است یقین بدانید که خانه برادران
 شما را که تصرف کردند فردایش برای ویرانی خانه
 های شما خواهند آمد خانه ها را که گرفتند کم کم
 بهادیان شما و بناموس شما شکست میاورند دست
 درازی می کنند، ای مسلمانان برای حفظ بیضه اسلام
 و تدین خود و ناموس خویش کدام حیثت اسلامیة
 خدا پسندانه را پیش گرفته اید؟ ای مسلمانان
 دیروز حکم کردند که آیات جهادیه را از قرآن
 کشیده بت زار و زارینه را در معبدها بزنند اگر
 لطمه جدیدی که دشمنان در نظر دارند به یکفرقه
 از بردران شما زده شد اصلاً بجای قرآن تورا یا
 انجیل و بجای اذان آواز ناقوس خواهید شنید،
 بعضی اگرچه مسلمانان جاهل میگویند که در قلمرو
 فلان و فلان مسلمانان با نهایت خوشی زیست دارند
 ولی درد های بیدرمان آنها را نمیدانند، ای مسلمانان
 خیال رو سیاحت اضمحلال قرآن و اسلام است
 یقین بدانید بکمر تبه با آن هیمنه و شکوه اسلامیة
 بمقتضیات حایه با مسلمانان بظاهر کاری ندارند ولی
 بعد از اینکه دول اسلامیة ضعیف شدند اسلام را مضمحل

میکند تا یکدفعه براسپ مقصود سوار شوند مسلمانان
 یقین بدانند ذلت و اسارت و مغلوبی ملت و مملکتی
 از اسلام ذات و اسارت و مغلوبی آنها است

﴿ منظور نظر حجج الاسلام آقایان ﴾

(نجف و کربلا و سامره و کل بلاد اسلامیة)

حجج الاسلام دام ظلالم این بنده که چندی
 در ظل حایتان اشتغال به تحصیل داشته و با کربخدمات
 بعضی از شاهزادگان بستانم بملاوه اینکه چکیده
 خانواده علم و علماء میباشم بیشتر سبب آه جانسوز یا ناله
 جانگدازم اظهار دل سوخته کی به ما بالتراع دشمنان
 ملک و دین است، امروزه که آخر سال هشتم توقف
 این غلام شما در خارجه است برای الامن در هر قطعه
 خیالات دشمنان را که در خصوص محو شریعت
 غرا و اضمحلال نام کتاب و گسستن ریشه شریعت
 اسلام و تلبیه آنها بر نمائک اسلامیة و اسارت و
 بندگی گرفتن ابناء اسلام است و و و میبینم
 دشمنان شما بجوابهای انعطی شما دوات مقدسه دست
 از تپاول بر نمیدارند، بیدارت ساده آنها را
 خود را مطیع و بدریه دستهای پایدکی خود را در
 حضور شما فقط لفاظ ساده لوح ولم میدهند، ولی
 در ازاء هر يك كچه یا سخن رای تویی و یکدسته
 سرماز جبرار خون خواری علاوه میکنند، ای فائذین
 شریعت خیرالایبیا، کو آن حرمت و جلالت شما، کو
 آت اثوات آیات قرآنیة و احکام دعاییه کتاب
 مقدس شاه ای آقایان، ملت راضی یعنی در
 اسلام، در راه رضایه خداوند مدافعه از
 ناموس وطن هست و این فنا را فخر خود می
 بشمارد ولی راضی باسارت در دست عولان
 آدم نما نیست، ای علماء صحایف تاریخ را به نیک
 نامی بر کنید بهتر است از آید فردا نوع مسلمان
 در روزگاران نام مبارکشان را بفرین یاد کنند
 تمامی مسلمانان عالم با شما هم دل و معاشرت اند
 تاکی تامل در اجرای امر محکم اسلام را روا دارید
 شاهزادگان والاتباء اروپائیان کسانی اند که در
 وقت تسلط بملک و خانه شما ناجیز ترین ملت خود
 شان را بکار های بزرگ میکارند نروت مملکت
 شما را بنام ماهواری و نامهای دیگر بقدری که
 هم دو بانک بگذارند و هم ده نفر از انبای وطن
 شما را غلام بگذارند بگذران لایسن و لایسنی

است که خارجیان در سلطه خود بر وطن ما شها را نه وزارت تنها نمیدهند بلکه منتهی گری در رفتار معمولی را هم نخواهند داد ما میگوئیم علوم جدیدی که در آن لازم شها است ندارید ما میگوئیم چنانکه از مواد قبولیه شرایط تسلیم کوریا بژاپون و قبول اعلیحضرتی و این ماده (کارگذران سابق کوریا را هر یک قدر کفایت و علم و هنر او عهده داده میشود) یعنی هر کسی را بدر هنر او کار میدهند از ملت روس و انگریز خود شان بسیار لایق گرسنه کی خورده هستند اگر نه کشور کشای عبور دارند که مریضه ذمه خود از دیاد خدمت بوطن و ملت را نموده باشد که خود را بکشتن دهد رای از دیاد نفوذ دولت و ملت خود نه آنکه چون بعضی از وزراء و حکام حزیره ها بلکه معدن ها را رایگان دهد و بوی عبرت بشنیده باشد حضر - سردار اسعد، فارس و کرمان و لارستان را بتناول قوامیان، عهده دادن حضرتت بایشان در آورد.

حجة الاسلام خراسانی - این هن دریا یکی است که در عراق با انگشت خود اشاره بقبر مطهر و قسمها باقی - دام خدمت صادقانه خورد و اتفاق خارقانی حضرتت او را ببوشهریان توصیه فرمودی اینک ماوس مارا برایگان بدست همایگان میسپارد سرداران ملی ملاحظه کنید که فلان سردار در حبس بیگانگان بمرد فرزندان قیامت برداشتن یک قدم بدون اجازه پانندگان آنها ندارند چه رسد بسطنت و جلالت، شها بر خود رحم کنید بر غلامی و کنیزی خانواده خود رحم آورید، آخر ملاحظه کنید که سلطنت ایران باز هر چه هست در خانواده ایلاتی است نه شهری، سعادت و بزرگی شها منوط باستقلال دولت و ملت شهاست، وقتیکه درویشان شها فرمانفرمای فرنگی بیاید و شها را بنده بگیرد رسیده، یعنی نزاع خانمان سوز و رقابت همچشمی شها آورده، شها در حین بندگی فرنگان نزد وجدان شرمسارید، آنوقت با نبوهی حرمان دست سودن فائده ندارد، امروزه محض خدا و رسول بالای غیرت و مردانگی ولو موقتی دست اتحاد با هم دیگر بدهید، اردوئی از هر قوم تشکیل و بدفع آدم خواران شمال یعنی روسیستان بکوشید، مملکت خود را رها کنید، ناموس خود را

من جوع و هم هر شبه مخارج اندرونی های شها را بدهند و هم کنسلیک و بریدی بنوشند و و آنها میدهند و شها را هم با هواری بخور و نمیری تا جان بجان آفرین تسلیم کنید میدهند، چنانکه می بینیم با سایر شاهزادگان چنین کرده اند و عجب است که بعد از مردن شها اگر نازپروردگان شها چیزی دارند، با انواع تدایسات از آنها میگیرند و آخ پاره های جگر شها را مانند شاهزادگان ساز ممالک متوجه بناوه کنی مجبور خواهند کرد.

ای قاحاریه ای زحردودمان کینایه وقت عبرت است و آن سلب عزت شها کوششی بر رقراری آن فرمائید -

حکام دوی الامز، الان آن اقتداری حکومت شها و آنها منحصر به امنیت بالاستقلال قوم شهاست دشمنان را خود میطلبید و میدوارید که در سلطه آنها شها همین اقتدار حکومتی با زیاده مائل شوید؛ این خیالیست بی خام، اروپائیان چندین سالست در حصه از آسیا حکومت میکنند، هنوز یک کرنیل آسیائی در افواج و یک اجنت آسیائی در اداره حکومتی شان دیده نشده، پس برای این عزت آنی خود و دوام آن همت فرمائید

امراء عالیشان بدیده حیرت بر امراء هند و ترکستان و سودان بنگرید از اسباب امارت آنها جز نامی باقی نیست، اکنون شها ها هر یک سلطه سلطنتی را دارائید و قتیکه اروپائیان امارت شها را در ضمن محور استقلال ملت شها ربودند یا شها را بحاری خار در صحاری و براری یا غریب الدیار ماری از هر اختیار باری از هر کار و بار در خانه خود مختار نهاده آن وقت آن توصل شها است به ادعیه و خنومات و طلبیدن هر مال و جبار برای وهائی از آن ننگ و عار، لیکن بدان تسویلات نشاید اعتبار نمودن، ای امراء همه شها ها درگاه شکار پیشرو وحوش جبال و برار را دیده اید، آخر حفظ و حراست مشتی ملت چون غزال را از آهوان فراری از دیار یاد بگیرد

وزرای عقیل، ای مهام امور را دلیل، حال وقت مخرج بردن افکار سائبه است برای نجات و طنتان، برای امارت خودتان، برای عزت فرزندان، برای پرده بردگانتان، برای باقی بودن نام نیکتان، لحظه دیگر

حفظ کنید، پس از فتوحات غیرالعقول با خارجه داخله از دست نبرود

ای سرداران ملی، تاریخ ملل خوب نشان میدهد و این هوطن شما خوب می بیند سفته گان عوامل وان سردار شده اند، سرداران ملی از کار باز، از ناچاری بگدائی دروب خانه خارجیان بعنوان ماهواری مخواری خوار گدا هستند، و این قسمت را شما هم در پیش دارید، و گدائی رفتن باین در وان در خودنان رحم کنید، تصور حالات آینده فرزندان خود را بنماید، امیر زادگان ممالک مفتوحه بعد از بدران از ماهواری بدران هم بری نخورده مدتهای مدتر از اسارت مشمولند، آخر وحی، آخر اطای بحالات عزیزانان کنید

جناب سردار عشایر - شما که بحلیه حلم و اخلاق حسنه متعلی هستید ما شکر میکنیم که بمقتضیات امروزه بصیرید و با اطلاع، اگر خارجه لقی یکی از شما ما بدهد چون اهل وطن شما نور چشم نه پنداشته است بلکه خار چشم سرداران دیگر قرار داده و بایستی شما بان یکتزر بهماید که قبول او از القاب خارجیان و ماهواری اشاره برینختن خون هوطنان است، سردارایرا که همسایگان هر ساله مبللی میدهند و مخارج میباید بجا نیست، چندین ساله خرج بتدریج برای آسانی قبضه منطقه نمود است و الا هرگز اروپائیان عاشق چشم و ابروی آسیائیان نیستند، آنها اول اعلامی آنها هم مانند بخارائیان همان لحظه است که سرداران ملی بقیه ایران گول بخورند، محب ایست گرفتاری هر دو فرقه یکی است، یعنی همیشه سرداران ملی متوح خارجیان شدند با اقدامات اقتصادی وعدم فرقه دیگر که بفکر فتح آنها باشند این رفتار حالیه آنها با این وان هم در حق آنها منظور نتواند شد، چرا که دیگر ما به النزاع یا ما به الحرصی نیست، آنوقت وقتی است که بگوئیم (انا لله و انا الیه راجعون)

ای ملت ایران - امروز تمام ملل دنیا نام ملت کره را به بدی یاد میکنند کسی نشده که نام آکره را به نیکی ببرد، لکن نام مردم افغان را تیر از خوبی و لطف اتفاق نمی برند

دو نایبکی عبرت مند بخواند
میگوید زمان سلطه اگر بزبان بندهار یکی از افسران انگریزی در بازار بر اسب سوار عبور بدکان مبهوه فروشی کرد امریب انار میکند، دکان دار اناری آسارف ماو میباید، مد از نخلیه آب میوه فروش را مات افغان (که شما ایرانیان آنها را برری میبیدارید) شمع آجین کرد که تو چرا این کار کردی، موقع عبرت است، صد نفر جوانان مساج امان نزد دوست محمد خان رفته گفتند صاحب چشم، جواب داد من چکوم آن ما دایع شدید، اگر عیالات شما هم حاضر است مال آنها است، آن صد نفر راضی شدند که ابخرف را بشوند رفتند و کشته شدند

ای ملت ایران ما با آواز بلند میگوئیم از دوطرف رای شما فشار که سهل است عساکر بیگانه نیز هجوم آورند، متوح داشتهای همان و با زبان ونوامیس شما دست در آعوش کردن همان، ای ملت ایران عیراق یکدفعه که عباس میرزا مایب السلطه فتحعلی شاه (که روانش شاد مباد) خود سازی کرد باروسان و سر زیر شد، کدام تاریخ در کدام جنگ شما ما را شکست خورده نوشته، آخر تا کی و تا چند نرس دارید ریختن خون و کشتن خود در راه آزادی وطن بهتر است یا عار و سنگ و بد نامی تاریخی؟ آخر حیت کنید،

- (هر که اندر راه حق کشته شود)
- (جسمش اندر خویش آعشته شود)
- (مرگ نبود بهر او در دو جهان)
- (ز آنچه حقش داده باشد شادان)

ای سرداران ملی، تاریخ ملل خوب نشان میدهد و این هوطن شما خوب می بیند سفته گان عوامل وان سردار شده اند، سرداران ملی از کار باز، از ناچاری بگدائی دروب خانه خارجیان بعنوان ماهواری مخواری خوار گدا هستند، و این قسمت را شما هم در پیش دارید، و گدائی رفتن باین در وان در خودنان رحم کنید، تصور حالات آینده فرزندان خود را بنماید، امیر زادگان ممالک مفتوحه بعد از بدران از ماهواری بدران هم بری نخورده مدتهای مدتر از اسارت مشمولند، آخر وحی، آخر اطای بحالات عزیزانان کنید

جناب سردار عشایر - شما که بحلیه حلم و اخلاق حسنه متعلی هستید ما شکر میکنیم که بمقتضیات امروزه بصیرید و با اطلاع، اگر خارجه لقی یکی از شما ما بدهد چون اهل وطن شما نور چشم نه پنداشته است بلکه خار چشم سرداران دیگر قرار داده و بایستی شما بان یکتزر بهماید که قبول او از القاب خارجیان و ماهواری اشاره برینختن خون هوطنان است، سردارایرا که همسایگان هر ساله مبللی میدهند و مخارج میباید بجا نیست، چندین ساله خرج بتدریج برای آسانی قبضه منطقه نمود است و الا هرگز اروپائیان عاشق چشم و ابروی آسیائیان نیستند، آنها اول اعلامی آنها هم مانند بخارائیان همان لحظه است که سرداران ملی بقیه ایران گول بخورند، محب ایست گرفتاری هر دو فرقه یکی است، یعنی همیشه سرداران ملی متوح خارجیان شدند با اقدامات اقتصادی وعدم فرقه دیگر که بفکر فتح آنها باشند این رفتار حالیه آنها با این وان هم در حق آنها منظور نتواند شد، چرا که دیگر ما به النزاع یا ما به الحرصی نیست، آنوقت وقتی است که بگوئیم (انا لله و انا الیه راجعون)

ای سرداران ملی بدران شما، نیاکان شما، ممالک شرقی و غربی را فتح میکردند یعنی سلطنت بر دیگران میکردند، چونکه عبرت مسلمانان و ایرانی داشتند، ولی شما بدست خود مملکت را بر ایگان میدیدید.

ای سرداران ملی آخر ما بکشت ملت و شما ما

ای دودمان مناخر تواریخ جهان، ای نتایج ساسانیان وقت ازجانب گذشتن است استراحت حرام است خواب و خوراک حرام است (اسلامیان) حوزه اسلام اسیر بدست سکنار است قبه الاسلام پایمال سفور صلیبیان است، اسلام در شرف اضمحلال است. کجا است شیوه مردمی، چه شد جهت اسلامی، کجا رفت عبرت مسلمانی،

هان ای مسلمانان وقت کارزار است، روس در ممالک متصرفه خود حکم بکشیدن آیات جهادیه از قرآن و قرآنیات تمام جاب کردن برای گم کردن مسلمانان داد و ساجار کردید، حکم بدب بت زار و زاوینه که پادشاه و زن شاه روس است در مساجد مقابل صورت نماز گزاران داد و برادران مسلمان شمارا در قفقاز و ترکستان مجبور کردید، حالا فکرش باضمحلال برادران مسلمان ایران شما است بعد از ایران مسجد ایام صوفیه اسلامبول را کلیسا خواهند ساخت، بعد از آن هندرا از دست انگریزان در آورده مسلمانان و هندو هند را نیز عیسوی خواهند ساخت، مساجد مصر و غیره را کلیسا و طویل خواهند نمود، ای مسلمانان همت خوب است، حمت خوش است، نزد وجدان، نزد خدا، نزد پیغمبر، چه جواب خواهید داد، برادری اسلامی کجا رفت، اگر برادران ایران شما مصمم شده آن وقت اضمحلال شما است

(سید محمد جواد شیرازی مؤیدالعلماء)

حادثه فجیع و واقعه مؤلمه

(نادر خلیج)

دیوان آدمی صورت، عولان وحشی سیرت دشتی و دشتستان و سواحل خلیج درجه بربریت و توحش و خونخواری و سببیت را بمرتبه عالی رسانیده گویا از اسلامیت و اسابیت و رحم و مروت بونی بمشاهان نرسیده و از آداب و مکارم اخلاق و دیانت بجز ظاهر سازی بهره نداشته و ندارند وطن را نمیشناسند چه جای آنکه درد وطن داشته باشند و جز بهواجب نفسانی و اغراض شخصی گامی بر نمی دارند و سخنی نمی مانند ولات ایشان طامع، حکامشان یاعی چندین سال است سر از رتبه اطاعت دوات و تافه چون وحشیان و ددان بجان یکدیگر افتاده دهات را غارت نفوس صغیر و کبیر را بهلاکت میرسانند، حرص و شره و آز ایشان باندازه

رسیده که برای لقمه خون چندین نفر همکشان خود را می ریزند و آدم کشی را سبک تر از بو کاهی می دانند، هرج و مرج و بیصافی و عدم مسئولیت و ضعف دولت کار را بجائی رسانیده که هر تکره بیوجودی هر چه بخواهد میکند، هر نعمتی داشته باشد بر آورده میشود، در این وهله خطرناک که دشمنان خارجی منتظر ادی بهانه هستند و امروز و فرداست که کشته صد ساله خود را بدرونده و بملاوه اعلان اقدام در عملیات نیز در داده اند، بجای اینکه بد بختی آتیه را در نظر آورده مردانه ولو مستعد دفاع بایستند با چون زمان بحال اسارت خود و اعقاب بدسلف خود بگیرند بگمراهی مرتکب فعلی که از آن شنیع تر نیست میشوند که اگر جمیع ابواب بهانه سد گردد همبر را در خرابی و عدم قوه دوات بهانه گامی تصور می تواند نمایند

این طایفه بست و رذل فرسنگها از مکارم اخلاق و مزایای اسامت دور و چون کزنده حنم از مراحل تربیت و ترقی مه ورید، بدترین اعمال ناشایسته و بدکرداری و سببیت ایشان همین هجوم بر ادارات دولتی و کشتن چندین نفر از مدیران و مستحقان کربک بنادر دشتی است، تمسبل واقعه ازین قرار است

در اوائل شهر دیقده جہاز دولتی موسوم به آذربایجان که در حوالی بندر دلوار مشغول گردش و مامور گرفتاری جہازات محموله باجناس قاجاقی بوده است یک جہاز بادی که حامل اجناس قاجاقی بوده تعاقب میباید چون نزدیک بان میشود و صاحبان یقین بگرفتاری مینمایند بر جہاز دولتی شلیک میکنند جہاز نیز بر آنها شلیک میکند و تا قریب غروب آفتاب را تعاقب نموده و از طرفین شلیک جاری بوده جہاز بادی خود را به خشکی میرساند و از گرفتاری رها میشود گویا دو نفر از صاحبان اموال اهالی دشتی یکی کشته و دیگری زخمی میگردد

جہاز آذربایجان بوشهر آمده این خبر شایع گردید همه میگفتند مدیران بنامو دشتی در خطر هستند قریب ده روز از این مقدمه که گذشت یکی از اهالی دشتی موسوم به مشهدی محمد حسین جامعی خونخوار برداشته حمله بر بنادر دشتی، گنجان، و دیگر

(بندر بوشهر)

البته در نظر قارئین هست که جناب دریاسکی حاکم بندر در هنگام حرکت از بوشهر برای بنادر با کیکبه و دستگاه قریب یکصد نفر تفنگچی با اسلحه روانه شدند در این هئته ناچار از پرس پلیس و تفنگچیان بوشهر مراجعت نمودند آنچه در این سفر در بندر واقع و از برکت اعمال وی بمرصه ظهور رسید وقایع نگاران اطلاع داده اند ولی چیزی که موجب حیرت و محل تعجب و دارای اهمیت است اینکه تفنگچیان در حین حرکت از بوشهر همه صاحب اسلحه و تفنگ بودند ولی در حین مراجعت تمام اسلحه چین شده اند معلوم نیست آیا در جنگ مغلوب ویرانی کش شده اند یا آنکه بنا بقول مشهور تفنگها را در عباسی فروخته اند (العلم عندالله)

(کادرون)

روز پنجشنبه هفتم دیقعه جناب صوالت الدوله با جلال و اهمیت وارد کادرون گردید. استقبال شایان از بعضی اهالی و امانا بدل آمد جناب صوالت الدوله هر روزه در تذکرات محله با ضمرات مشغول محاوره است. راه قوافل را بطرف کادرون انداخته و محمد علی خان شاولی را برای استرداد مال اتجاره که در حوالی شیراز غارت رفته بود مامور ساخته است

امنیت راه جنوب

جناب صوالت الدوله سردار عشایر محض بروز ملتخواهی امنیت راه بوشهر الی اصهارا از طریق معمول کازرون کرده و چهار صد نفر سواره و پیاده بجهت حفظ از (میان کتل) الی شیراز که همیشه محل اشرا و سارقین است معین فرموده. از طهران خواستند برای این مستحفظین جیره و مواجب قرار دهند سردار عشایر جواب داد اگر خودم متحمل مخارج شدم خدمتی کرده ام والا اجرت گرفتار کار کردن که منت ندارد، و دو سه قافله از شیراز بهمین راه برای بوشهر حرکت کرده امید است بعدها قوافل و پست و جمیع عابر السبیل از این راه بلکه کلیه خاک فارس بسلامت عبور، کند زیرا که قولی هم شنیدم که سردار امنیت تمام جنوب را قبول کرده که با حکومت آقای نظام السلطنه کلیه جنوب را امن و امان و مردم را راحت نماید، حال باید منتظر نتیجه باشیم که اگر این قول بفعول آمد شرف تاریخی بر این آقای سردار بروزگار یادگار خواهد ماند و از قرار مذکور سردار عشایر هزار نفر برای سرکوی ایل بوئر احمدی ورد سرقه تازه کرده اند فرستاده است

میباشد در بعضی بنادر که مستحفظین مستعد بودند آنها را رانند و از ایقان دفاع کردند. مقارن طلوع آفتاب محمد حسین مزبور در حالی که جمال خان ضابط کل دشتی و حاجی خان پسرش حاکم آنجا مردود در بندر در حاضر بودند در اداره کنگان حمله نموده میرزا تلامعی که جوانی مقتول و با حسن مدیر اداره و شیخ محمد رحیم و برادر شیخ جابر مستحفظ و یکی دیگر از تفنگچیان و گلوه ریز و مقتول و دوفر تفنگچی دیگر زخمی کرده جمیع اسباب اداره را به یغما بردند، جمعی دیگر به بندر در رفته میرزا کاظم را با دو نفر تفنگچی دیگر اسیر نموده همراه خود به (پردخون) بردند چند روز قبل خلی از میرزا کاظم برای رئیس گمرک رسید که هرگاه هزار و یکصد فرستادید مرا مستخلص میبایند و الا مرا نیز خواهند کشت، اگرچه وقوع این حادثه از شامت اغراض درباریان و فرستادن حکومت مقتدری بهارس و عرض رانی بنی القوام با روساء عشایر بوده است، ولی بعضی و بی کفایتی حال خان که از خان جز خیانت و بی لیاقتی چیزی دیگر برایش خود باقی نگذاشته مدخلیت نامی داشته رگرنه باوجود بودن دو نفر حاکم و ضابط کل، چرا باید این اتفاق رخ دهد، چرا جلوگیری نه باید و اکنون چرا مرتکبین را نتواند بگیرد و تسلیم دولت بنماید؟ این خبر که بوشهر رسید اداره گمرک یکروز برای تازدر قتل این بیگناهان تطلیل شد، مطالب منصلاً بطهران مخاوم نمودند از قرار مشهور درخواست نموده اند که رجوع این کار را بحکومت بنادر بنماید زیرا که بجز ماست مالی و بدنامی و خرج بیوده چیزی نخواهد نمود، چنانچه درباره بنادر دلبار نمود مردم و حتی تنگستان و دشتی را جری ساخت، چه اگر علی دلباری و رئیس محمد دشتی را بسزا رسایده بود و این خوگان جنم کنده گرگان را دیده بودند هر آینه این نامالایات رخ نمیداد، احتمال دارد همین روزها سایر مدبران و اجزاء که در بنادر دشتی باقی مانده مانند مدبران بنادر تنگستان بوشهر بطلبند و برای اجراء انمقصود چهار جهازات کوچک باجهاز پرس پلیس مامور نموده اند که مدبران را از آنجا مائل داده در حوالی آن بنادر پیوسته در گردش باشند و هر جهازیکه از ایشان وارد یا صادر شود زیر آب نمایند، هنوز این خیال بمرصه ظهور نرسیده است هر چه واقع شد در آتیه محروض خواهد داشت

تلاکرافات روتر واجع بايران

(۱۳ دسمبر - ۱۰ ذیحجه)

روتر از طهران خبر میدهد که ۸۰۰ نفر قشون با يك توب میگزیم دولت جدید روانه بطرف شیراز نمود

جبل المتین

اقدامات مجدانه کابینه کنونی هرگاه موفق نباشد و محروانی حاصل نکند امیدواریم امنیت کامله در کابینه ایران حاصل آید. آقای نظام السلطنه ایالت جدید فارس باید از سهوهای سیاسی ایالات سابقه سبق حاصل نموده مقتضیات کنونی را از دست ندهند و بدانند که امروزه حکومت در فارس غیر از ادوار سالنه است. چه قوسلات خارجه باندازه رسوخ و نفوذ حاصل نموده اند و رجال وطن فروش هم بقدری فریفتن آنان شده که در طریق وطن فروشی از همه چیز خود میگذرند. اولین نکته که باید ایشان برای استقامت حکومت خود مراعات دارند جلوگیری قابو در وظائف محدود قوسلات است. چنانچه وقایع بنگران اداره مینویسد امروزه در شیراز هیچ حرکتی جز باشاره قوسلات خارجه نمی شود و بر حسب اعیان یا صرف فرس هم که بمیاشان علی آباد دهی است مباداره خود را در دامان آنان انداخته که جز سوه قهریه سیاست جدا ساختن شان مشکلی است. ایالت جدید هم باید رسماً جلو گیری قانونی از قوسلات نماید و هم اعیان خود را بآنها ستاند ولو موقتاً باشد از شیراز شان اخراج فرماید. ورنه هر روزه يك گره تازه برای ایالت رقصانده همان اوصافی را که برای سهام الدوله و خطر السلطنه پیش آوردند خواهند آورد

ما بطر با اعتمادیکه به قابایت و لیاقت و سیاست آقای سهام السلطنه از دیرباز داریم امید میکنیم این نکات را تکفته دانسته و وارد نشده اصلاح کرده باشد - ایالت فارس باید جداً در اصلاح رؤسا و انجساد پارتیها بدون اینکه خود را بيك پارتی بدانم بفرماید و چون موقع خطر وطن واضمحلال اسلام و برپادی ناموس شش هزار ساله ایران است امیدواریم که سائر رؤسای ایلات و اعیان و اشراف شیراز هم قاضی بجناب سردار عشایر جسته که خدمت وطن و ملت اسلام را بر بندند

ولی باز هم از بیسان يك نکته ناچاریم و آن این است که ایالت فقط به بیفرضی و حسن سلوک و حسن انتظام در این موقع نازک نمی تواند امنیت کامله در جنوب بدهد، بلکه باید در سایه قوه قاهره با منتهای هیمنه و شوکت حسن انتظام و بیفرضی خود را هم مخرج دهد، مملکت فارس هماره باید دارای يك اردوی منظم بسیار و غیر بسیار در تحت اوامر افسران وطن خواه و مشاق خارجی باشد و هماره يك حصه از مالیهات باید صرف همان اردو شود، هرگاه چنین فرمایند برای همیشه امنیت در جنوب قائم خواهد ماند، ورنه اگر مانند اردویشک به معیت طفر السلطنه بود باشد بجای نفع زیان خواهد بخشید و نام بلند این ایالت هم خدای ناخواسته پست خواهد شد، قوه قویه فارس عبارت از قشقاتی است که حداً کر خدمت گذاری را بسته، سائرن را آن قدرت نیست که بتواند از در نمرود با ایالت بیرون آید، پس ایالت جلیله هرگاه بیفرضی و بیطرفی و حسن اعطام که همیشه مسلک شان بود مراعات فرماید با کمال سهوات این تررگترین نام تاریخی را برای خود شان ذخیره خواهند نمود

(۱۴ دسمبر - ۱۱ ذیحجه)

ناصر الملك نائب السلطنه ایران از باریس حرکت و یکسره بجناب طهران رهسپار گردید

اعلام

شخصی که خبر صحیح بدهد که منجر به دستگیری شخص یا اشخاصی گردد که نوت ده روپیه که نمره هایش دیلاً درج است جعل نموده هزار روپیه انعام ناو داده خواهد - نوت های جعلی که همه تاریخ ۱۲ می سنه ۱۹۰۳ عیسوی را دارد اینست -

1. P. A 63	31094
2. R. A 72	40370
3. V. A. 17	54211
4. V. V/21	66218
6. V. A 35	49108

Variants of P. A. 63 Series

يك هزار روپیه دیگر علاوه بر آنچه بالا ذکر شده انعام داده خواهد شد اگر کسی خبری برساند که منجر به دست آوردن اصل آن (قالب پلیت) ها که از روی آن این نوت های جعلی چاپ شده است کرده

اف - ال - هلیدی کلکته

کشنر پلیس ۲ نومبر سنه ۱۹۱۰